

SA BUKA TE ZOSUA **Sa Vinabakala**

Sa buka te Zosua si na vivineidi rina tinavete arilaedi sapu gua rina vinagina sa popoa Kenani, na vina hiana sa pepeso la koari hopeke butubutu pu ta evaᅇa sipu koimatani Zosua sari na tinoni Izireli toso sipu hobeas sa se Mosese. Karovia rini sa Ovuku Zodani meke razai rini sari na tie pa vasileana Zeriko, meke ta huara inete si asa. Vivinei nia tugo sa buka hie sa vina kilasa tadi na tie Izireli pa vasileana Ai, sina sekea rini sa tinaraena sa vinariva egoi te Zihova. Keke koari na kinubekubere sapu ta gilana valeana hola si guahe: “Mi vizatia pa rane ninoroi sapu esei si kaqu nabulu nia gamu...Ba sapu arau meke sa qua puku tatamana si kaqu nabulu nia se Zihova,” gua. (24:15)

Sari na Nati Pinaqapaqahana sa Buka

Sa ninuquru pa korapa popoa Kenani. Hinia

1:1 kamo hinia 5:12

Tava kilasa sari na tinoni pa Kenani. Hinia

5:13 kamo hinia 12:24

Tava hia sa popoa Kenani koari na butubutu

Izireli. Hinia 13:1 kamo hinia 21:45

Sa pinule tadi ka ᅇeta butubutu pa kali gasa

rimata koasa Ovuku Zodani. Hinia 22:1-34

Sa minate meke sa pinomununa e Zosua. Hinia

23:1 kamo hinia 24:33

*Garunia Tamasa se Zosua Pude La Vagia sa
Popoa Kenani*

¹ Meke sipu ele mate sa nabulu te Zihova sapu se Mosese, si zama ia e Zihova se Zosua sa tuna e Nani, sapu sa tie vari tokae te Mosese.

² Meke zama guahe si Asa, “Ele mate se Mosese sa Qua nabulu, ke mu va namanama kamahire si agoi meke sari doduru tie Izireli, mamu karovo la ia sa Ovuku Zodani, mamu la koasa popoa sapu korapa ponini gamu Rau kamahire. ³ Sari doduru vasidi pu kote neti kamo gamu, si kaqu ponini gamu Rau, gua sapu ele va tatara nia Rau koe Mosese.* ⁴ Sari na voloso popoa tamugamu si podalae pa soloso qega pa kali Izipi, meke la gua pa kalina koari na toqere pa Lebanoni, meke kamo pa ovuku nomana sapu sa Ovuku Iuparetisi, meke sa doduruna sa popoa Hitaiti, meke kamo koasa kolo Meditareniani pa kali lodu rimata. ⁵ Zosua! Loke tie kaqu boka va kilasigo si agoi pa doduruna sa mua tinoa. Gua sapu koa somana si Rau koe Mosese, si kaqu gua tugo si Rau koa goi. Lopu kaqu luara panigo na veko panigo Rau si agoi.*

⁶ Mu koa va ninira! Mu koa varane! Ura gua sapu ele va tatara nia Rau koari na tiatamamu pukerane pude kaqu tagoa gamu sa popoa Kenani, si kaqu turani goi sari na turanamu pude madi la koa ia sa popoa sana.* ⁷ Mu koa va ninira, na koa varane! Mu va tabe valeani sari doduru tinarae pu ele ponigo e Mosese sa Qua nabulu. Mu lopu veko pania keke kukuruna sa tinarae, meke kaqu koa mataqara si goi koari doduru vasidi pu la i goi. ⁸ Mu lopu makudo tiroa

* **1:3** Diut 11:24-25

* **1:5** Diut 31:6,8; Hib 13:5

* **1:6** Diut 31:6,7,23

meke vivinei nia goi sa buka Tinarae sapu poni nigo Mosese. Mu balabala va lohi la ia goi si asa rane na boni, pude luli valeani sari doduru gua pu ta kubere vasina. Meke kaqu koa mamutu na mataqara si goi. ⁹ Mu lopu mulini nia gua sapu ele tozi nigo Rau, pude mu koa va ninira na varane, gua. Mu lopu matagutu na malohoro, ura Arau Zihova sa mua Tamasa si kaqu koa somana koa goi pa doduru vasina pu kaqu la ia goi!" gua sa Tamasa.

Tozi ni Zosua Gua Sapu Kaqu Tavetia rina Tie

¹⁰⁻¹¹ Ke tozini Zosua sari na koimata pude madi la koari na ipi pude tozini sari na tinoni, "Mi va namanama i sari na gemi vinabeo, sina pa vina neta rane hoi si kote karovia gamu sa Ovuku Zodani pude la vagia na koa ia sa popoa sapu poni gamu e Zihova sa mia Tamasa," gua.

¹² Meke zama la se Zosua koari na butubutu te Rubeni, Qadi, meke kukuruna sa butubutu te Manase,* ¹³ "Mi balabala ia gua sapu ele tozini gamu e Mosese, sa nabulu te Zihova, sapu se Zihova sa mia Tamasa si kaqu ponini gamu sa kali gasa rimata pa Ovuku Zodani, pude na mia popoa soti. ¹⁴ Sari na tumia na loamia na mia pinausu kurukuru si kaqu koa tani pa kali gasa rimata koasa Ovuku Zodani; ba sari na mia tie varipera pu va namanama pude varipera si kaqu karovo kekenu la pude toketoke hukatani sari na tie Izireli turanadia, ¹⁵ osolae kaqu koa ia tu rini sa popoa pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani, sapu ele ponini e Zihova sa dia Tamasa.

* **1:12** Nab 32:28-32; Diut 3:18-20; Zos 22:1-6

Pana ele va koa valeani na va sarei sa Tamasa sari doduru butubutu Izireli, si kaqu tiqe pule mae si gamu meke koa soto pa mia popoa soti tani pa kali gasa rimata koasa Ovuku Zodani, vasina pu ele ponini gamu e Mosese sa nabulu te Zihova,” gua si asa.

¹⁶ Meke ola_{na} la koe Zosua sari na tinoni, “Kaqu taveti gami sari doduru gua pu tozini gami goi, meke kaqu la si gami vasina pu garunu lani gami goi. ¹⁷ Kaqu va tabego gami si goi, gua sapu hoke va tabea gami se Mosese. Ba mani koa koa goi se Zihova sa mua Tamasa, gua sapu koa koe Mosese si Asa! ¹⁸ Asa sapu do_{no} va gorea sa mua niranira, meke va kari sari na mua ginarunu, si kaqu tava mate. Mu koa va ninira, mamu koa varane!” gua si arini.

2

Garunu Lani Zosua pa Zeriko sari Nana Tie Piko

¹ Meke tiqe garuni Zosua sari karua tie piko; ke taluarae sari kara pa Akasia, vasina va turu ipi meke koa sarini. Tozini sa sari kara pude la do_{no} vilitia sa popoa Kenani, meke sa vasileana lavata sapu pa Zeriko. Sipu kamo_a ri kara sa vasileana Zeriko, si nuquru la sari kara meke puta pa vetu te Rehabi sa barikaleqe tuturue pa Zeriko.* ² Avosia sa ba_{na}ra pa Zeriko sapu kaiqa tie Izireli si ele mae pana bo_{ni} pude piko nia sa popoa, gua. ³ Ke vala zinama si asa koe Rehabi, “Sari kasa tie pa mua vetu si mae pude piko nia

---

* **2:1** Hib 11:31; Zem 2:25

sa duduru popoa hie, gua, ke mamu va vurai,”
gua si asa.

⁴⁻⁶ Meke olaṅa se Rehabi, “Kaiṅa tie tugo si mae pa qua vetu, ba lopu gilani Rau sapu pavei mae guadi. Meke sipu lopu ele ta tuku sa sasadana sa bara pa vasileana, si ele taluarae taloa tu si arini pana veluvelu. Lopu gilania tugo rau sapu pavei si la gua rini. Be tuturei hadu luli gamu si kote boka la kamo mo gamu,” gua si asa. Ba sipu lopu ele mae sari na tie tanisa baṅara si turana sage lani Rehabi pa batu vetu sari karua tie piko, meke la tomei sa pa kobi vinarigarae kapu huda* saripu ta varigarae vekodi vasina. ⁷ Ke taluarae sari kasa tie tanisa baṅara pa Zeriko, meke tuku pulea rini sa sasada koasa bara pa vasileana. La hata luli rini sari karua tie Izireli meke kamo la tu vasina ene gua sa sirana karovo pa Ovuku Zodani.

⁸ Sipu lopu ele kamo magogoso sari karua tie piko pana boṅi, si sage la koari kara pa batu vetu se Rehabi. ⁹ Meke zama la i sa, “Gilania rau sapu ele vatua e Zihova koa gamu sa popoa hie. Sari doduru tie si tarazuzuni gamu si gamu. ¹⁰ Ele avoso nia gami sapu gua evania Zihova sipu taluarae si gamu pa Izipi, meke va popa gunia e Zihova sa Kolo Ziṅara pa kenunia gamu, meke karovo si gamu. Ele avoso nia tugo gami sapu gua va mate guni gamu sari Sihoni meke Oqo, sari karua baṅara tadi na butubutu Amoraiti pa kali gasa rimata pa Zodani.* ¹¹ Sipu avoso nia tugo gami sapu gua asa, si matagutu

---

* **2:4-6** Tavete nia poko rini. * **2:10** Ekd 14:21; Nab 21:21-35

si gami. Tarazuzu va kaneanani gamu gami si gamu. Se Zihova sa Tamasa tamugamu sina Tamasa pa Mañauru meke pa pepeso hie. ¹² Ego, mamu zama tokotokoro koe Zihova kamahire sapu kaqu harupia gamu sa qua tatamana, gua sapu harupu gamu rau si gamu. Mu poni nau keke vina gilagila pude maqu va hinokara gamu. ¹³ Mi va tatara nau sapu kaqu harupia gamu sa tamaqu, tinaqu, sari na tasiqu koreo na tasiqu vineki, meke sari doduru tiena sa qua tatamana! Mi va sare gami pa minate,” gua si asa.

¹⁴ Meke olaña la koa sa sari karua tie piko, “Mani va mate gami tugo sa Tamasa pana be lopu tavetia gami gua sapu va tatara nigo gami kara. Be lopu tozia goi pa keke tie gua sapu tavetia gami kara, si tozi nigo gami sapu kaqu tavetia gami gua sapu va tatara nigo gami kara pana poni gami e Zihova sa popoa hie,” gua si arini.

¹⁵ Rehabi si koana koa ke vetu pa korapana sa bara nomana tanisa vasileana, ke va isu gorei sa pa keke iku pa vuida sari karu tie piko.

¹⁶ Meke sipu lopu ele taluarae sari karua si zama se Rehabi, “Mi la koa tome koari na vasina toqetoqeredi pude meke dogoro gamu rina tie tanisa banara. Koa tome vasina padana ñeta rane, osolae pule mae sarini. Betõ asa, mamu tiqe hola la vasina koa mia,” gua si asa.

¹⁷ Meke zama sari kara, “Kaqu kopu nia gami sa vina tatara pu garununi gami goi pude tavetia koa goi. ¹⁸ Guahe si kote tavetia goi. Pana nuquru mae si gami kasa pude vagia sa mia popoa, mu va isu gore vekoa sa iku ziñara hie

koasa vuida vasina va goreni gami goi. Vagia sa tamamu, tinamu, sari na tasimu, meke sari doduru tienā sa tatamana tanisa tamamu, mamu varigara ni pa mua vetu. ¹⁹ Asa sapu vura taloa koasa vetu, si nana sinea telena pana mate sa, meke gami si lopu kaqu ta zutu. Ba be keke koa gamu pa mia vetu si tava sigiti, si kaqu ta zutu nia gami si asa. ²⁰ Ba be tozia goi pa tie gua sapu evaṅia gami, si lopu kaqu tavetia gami gua sapu tepa ia goi koa gami pude tavetia,” gua si arini. ²¹ Va egoa Rehabi sapu gua asa, meke va taloai sa sari kara. Meke sipu ele taloa sari karua, si va sigoto vekoa Rehabi sa iku zinara pa vuida.

²² Meke taluarae sari karua tie piko meke la tome koari na togere. Ke la hatai ri kasa tie tanisa banara pa Zeriko sari karua pa doduru vasina koari ka neta rane ba lopu boka dogori rini, ke kekere pule la dia pa Zeriko sarini. ²³ Beto asa, si taluarae koari na togere sari kara, karovia ri kara sa Ovuku Zodani, meke la kamo pule koe Zosua. Vivinei ni ri kara sari doduru gua pu ta evaṅa. ²⁴ Beto asa si zama guahe sari karua, “Gilana valeania gami karua sapu ele ponini gita Zihova koa gita sa doduruna sa popoa. Sari doduru tie pa popoa Zeriko si namu na matagutu holani gita rini,” gua sari karua.

3

Karovia rina Butubutu Izireli sa Ovuku Zodani

¹ Pana munumunu pa koivugona si vanunu munumunu hokara sari doduru tie Izireli, meke taluarae si arini pa Akasia. Meke topue la pa Ovuku Zodani vasina si la va turu ipi, meke

aqania rini sa toতোসো পুদে কারোবীয়া সা ওবুকু পুদে লা পা কালী কারোবোনা. ²⁻³ সীপু হোলা কা নেতা রানে, সী এনে বেতৌ রী কাসা কোইমাতা সারী না ইপী মেকে তোজীনী রীনী সারী না তিনোনী, “পানা দোগোরীয়া গামু সাপু পালেকীয়া রীনা হীয়া সা বোকেসে টানীসা বিনারীবা এগৌ তে জীহোবা সা মীয়া টামাসা সী মী বা গৌরৌ সারী না মীয়া ইপী, মামু এনে লুলী লা ই. ⁴ লোপু এলে লা ইয়া গামু সা বাসীনা অসা বীসোরৌহে, কে আরীনী কৌতে বা দোগোরোনী গামু সা সীরাণা. বা মী লোপু এনে তাতা কোসা বোকেসে টানীসা বিনারীবা এগৌ. মী এনে বা সেু পাদানা কুকুরু কীলোমীতা সেু গুয়া কোসা,” গুয়া সী আরীনী.

⁵ মেকে তোজীনী জোসুয়া সারী না তীয়ে, “মী বা মাদী পুলনী গামু. সীনা বুকুগো সী কৌতে তাবেতীয়া এ জীহোবা কোা গামু সী কেকে তিনাবেতে বারীবা মাগাসানা,” গুয়া সী অসা. ⁶ বেতৌ অসা সী তোজীনী সা সারী না হীয়া পুদে পালেকীয়া সা বোকেসে টানীসা বিনারীবা এগৌ তে জীহোবা, মেকে এনে বা কেনুয়ে লা পা কেনুদী রীনা তিনোনী, কে তাবেতীয়া তুকুগো রীনা হীয়া গুয়া সাপু তোজীনী এ জোসুয়া.

⁷ মেকে জামা লা কোয়ে জোসুয়া সে জীহোবা, “গুয়া সাপু কাকু এবাণীয়া রাউ কামাহীয়ে, সী পুদে পোদালায়ে বা লাবাতীগুগো রীনা তীয়ে ইজীরেলী সী অগৌ, গুয়ানা তীয়ে আরীলায়েমু. মেকে পুদে মাদী গীলানীয়া রীনী সাপু আরাউ সী সোমানা কোা কোা গৌ, গুয়া সাপু সোমানা কোা সী রাউ কোয়ে মোসেসে. ⁸ তোজী নী সারী না হীয়া পু পালেকেনা সা বোকেসে টানীসা বিনারীবা এগৌ তে জীহোবা, সাপু কামোয়া রীনী সা ওবুকু, সী কাকু গৌরৌ লা সী আরীনী মেকে তুরু নোসো পা তাগেলেনা.”

⁹ মেকে জামা লা কোয়ারী না তিনোনী সে জোসুয়া, “মাবে তানী মামু অবোসীয়া গুয়া সাপু কাকু জামা নীয়া এ জীহোবা সা মীয়া টামাসা. ¹⁰⁻¹¹ পানা রীজু লা সী গামু, সী কাকু হাদু পানী সা সারী না তীয়ে কেনানী, হীতাইতী, হীবাইতী, পেরীজাইতী, কেকাসাইতী, অমোরাইতী,

meke Zebusaiti. Meke pana ta paleke karovo kekenu la pa Ovuku Zodani pa kenumia gamu sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi tanisa Baṅara tana doduru kasia popoa si kaqu gilania gamu sapu sa Tamasa toana si koa koa gamu. ¹² Ke kamahire si mi vizati ka manege rua tie hokara, keke pa hopeke butubutu. ¹³ Pana neti kamo tugo pa kolo nenedi sari na hiamā pu palekena sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova sa Baṅara tana doduru kasia popoa, si kaqu noso sa totolona sa Ovuku Zodani. Meke sa kolo sapu totolo gore si kaqu ta varigarae pa keke vasina,” gua se Zosua.

¹⁴⁻¹⁵ Na totošo pakepakete* sa totošo asa, meke naqe sa ovuku. Totoso taluarae rina tinoni pude la karovia sa Ovuku Zodani gua, si palekia rina hiamā sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi.

Meke sipu neti gore tugo pa kolo sari na hiamā, ¹⁶ si noso totolona sa ovuku meke varigara eko nana pa keke vasina sa kolo, pa batuna sage sa ovuku vasina ta pozae Adama, sa vasileana nomana tata pa Zaretani. Sa totolona sa ovuku sapu la gua pa Kolo Matena si ta kumata palae hokara, ke karovo tata mo pa Zeriko sari na tinoni. ¹⁷ Totoso ene karovo pa vasina popana koasa ovuku sari na tinoni, si turu noso koasa vasina popana pa kokorapana sa Ovuku Zodani sari na hiamā pu palekena sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova, osolae karovo taloa beto tu sari doduru tinoni.

4

---

* **3:14-15** Sa totošo pakepakete hie si pa sidara Epirili pa rane ninoroi.

Ta Veko Varigara sari na Patu Vina Balabala

¹ Sipu ele karovo beto sari doduru butubutu Izireli pa kali karovona sa ovuku, si zama la koe Zosua se Zihova, ² “Mu vizati ka manege rua tie, keke pa hopeke butubutu, ³ mamu garuni pude vagi ka manege rua patu pa vari kokorapana puta sa Ovuku Zodani vasina puta tugo sapu turu sari na hiama. Tozini pude paleki sari na patu pude la vekoi vasina kote la kuri gamu sari na mia ipi pude koa kohite boni,” gua si Asa.

⁴ Ke tioki Zosua sari ka manege rua tie pu ele vizati sa, ⁵ meke zamai sa, “Mi topue ene la pa Zodani pa kenuna sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova sa mia Tamasa. Hopeke gamu si kaqu kokovara palekia keke patu, keke pa hopehopeke butubutu Izireli. ⁶ Sari na patu arini si pude na vina balabala koari na tie sapu gua evania e Zihova. Vugo na repere pana nanasa sari na mia koburu, ‘Nasa laedi sari na patu hire?’ ⁷ si kote tozini gamu, sapu hire sina vina balabalana sipu popa sa kolona sa ovuku totosona ta paleke karovo sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova. Sari na patu sara si kaqu va balabala ni koari na tie Izireli doduru totoso gua sapu evania e Zihova tani.”

⁸ Lulia tugo rini, gua sapu tozi nia e Zihova koe Zosua. Paleki tugo rini sari ka manege rua patu pa vari kokorapana sa Ovuku Zodani, keke tana hopeke butubutu Izireli. Meke la veko varigarani vasina va turui rini sari na dia ipi. ⁹ E Zosua ba la veko varigarani tugo si ka manege rua patu pa vari kokorapana puta sa Ovuku Zodani, vasina turu noso sari na hiama pu palekia sa Bokese

Tanisa Vinariva Egoi te Zihova. Sari na patu arini si korapa koadia kamoā pa rane ʻnīnoroī. ¹⁰⁻¹¹ Tuturei karovo la sari na tinoni pa kali karovona sa ovuku.

Sipu ele karovo beto la sari na tinoni pa kali karovona sa ovuku si tiqe ene luli la koa rini sari na hiama, palekia rini sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova. ¹² Sari na tiena sa butubutu te Rubeni meke Qadi, meke kukuruna sa butubutu te Manase si va namanama pude varipera. Arini si karovo kekenu koari na tinoni, gua sapu tozini e Zosua pude tavetia. ¹³ Pa kenuna e Zihova, si ari ka made ʻnavulu puta tina tie si karovo la pa kalina sa Ovuku Zodani meke la koasa pezara tata pa Zeriko pude la varipera. ¹⁴ Pa rane asa si podalae pamaña nia rina tie Izireli se Zosua, sina koa gua koasa tinavete pu evaṅia e Zihova koa sa.

¹⁵⁻¹⁶ Meke tozi nia e Zihova se Zosua pude tozini sari na hiama pu palekena sa Bokese tanisa Vinariva Egoi te Zihova pude madi talu-arae koasa Ovuku Zodani meke sage mae. ¹⁷⁻¹⁸ Ke tozini Zosua sarini, meke sipu haele sage kamoā rina hiama sa taqelena sa ovuku, si podalae totolo pule sa ovuku meke siṅi sage kamo pule sa kolo pa taqelena.

¹⁹ Sa totosō sapu karovia rina tinoni sa Ovuku Zodani si pa rane vina manege puta koasa sidara vinakeke, meke la va turui rini sari na dia ipi pa Qiliqali pa kali gasa rimata pa Zeriko. ²⁰ Vasina si la varigarani e Zosua sari ka manege rua patu pu palekeni rini koasa Ovuku Zodani. ²¹ Meke zamai sa sari na tie Izireli, “Vugo na repere pana

nanasani gamu rina tumia, 'Nasa laedi sari na patu hire,' gua, ²² si mi tozi ni sa totošo pu popa sa ovuku meke ene karovia rina tie Izireli si asa. ²³ Tozini sapu e Zihova sa mia Tamasa si va popaia sa kolona sa Ovuku Zodani meke karovo si gamu. Gua tugo sapu va popaia Sa sa Kolo Zinara meke enea gita. ²⁴ Koa gua koasa ginugua hie, si madi gilania ri doduru tie pa kasia popoa sapu ninira hola se Zihova sa nada Tamasa, meke kaqu va lavatia gamu ninae rane ka rane si Asa," gua se Zosua.

5

¹ Avoso nia ri doduru banara tadi na butubutu Amoraiti pa kali lodu rimata pa Zodani, meke sari na banara tadi na butubutu Kenani koasa raratana popoa Meditareniani, sapu va popaia e Zihova sa Ovuku Zodani osolae karovo beto tu sari na tinoni Izireli. Ke matagutu na holoqoru ni rini, sari na tie Izireli.

Ta Magu sari na Tie Izireli pa Qiliqali

² Meke tiqe tozi nia e Zihova se Zosua, "Mu taveti kaiqa magu patu narudi, mamu magui* sari na koreo na palabatu pa butubutu Izireli," gua si Asa. ³ Gua asa ke tavetia tugo Zosua gua sapu tozi nia e Zihova meke magu betoi sa sari doduru koreo Izireli pa keke vasina pozana toqere Minagu.*

⁴⁻⁶ Totoso taluarae pa Izipi sari na butubutu Izireli, si ele ta magudi^d beto tu sari doduru

---

* 5:2 Mu tiroa Zenesesi 17:10-11. * 5:3 Sa ginuana sa zinama Hiburu sa pozapoza Qibeati Haraloti sina vinarigaraedi rina kapu toto pu doño guana toqere.

koreo. Ba pa korapana sa dia inene pa qega koari ka made navulu vuaheni, si lopu ta magu sari na dia koburu koreo tiqe ta pododi. Gua tugo sari doduru tie pu ele kamo sa vuaheni sapu pada somana pa vinaripera totošo taluarae rini pa Izipi si mate beto, sina lopu va tabea rini se Zihova. Gua asa ke ele va tatara ni e Zihova koari na tiatamadia, sapu lopu tava malumu si arini pude kamo sa popoa masuruna pa Kenani sapu ele va tatara nia Sa koari na tiatamadia pude tadirini.* ⁷ Sari na tudia koreo ri kasa tie arini si lopu ta magudi, ke arini sari na sinage vaqura pu magui e Zosua.

⁸ Pa mudina sa minagu, si koa noso mo koari na dia ipi sari doduru tie, osolae ibu beto tu sari na minagu tadirini. ⁹ Meke zama la koe Zosua se Zihova, “Pa rane ninoroi si ele va rizu pania Rau koa gamu sa kinurekurena sa mia tinoa pinausu pa Izipi,” gua si Asa. Gua asa ke ta pozae Qiliqali sa vasina asa osolae kamo pa rane ninoroi.

¹⁰ Totoso koa rina tie Izireli koari na dia ipi koasa pezara tata pa Zeriko pa Qiliqali, si tavetia rini sa Inevaņa Pasova^d pana veluveluna sa rane vina manege made pa sidara asa.* ¹¹ Pa koivugona si na dia rane kekenu sapu henai rini sari na ginani pu ta letedi pa Kenani, sari na ginani ta kinadi pa oela na bereti loke isitidi. ¹² Totoso asa si beto hoqa gore koa rini sa ginani pozana “mana”. Ke tiqe podalae henai rini sari na ginani pu ta letedi pa Kenani.*

---

* 5:4-6 Nab 14:28-35 * 5:10 Ekd 12:1-13 * 5:12 Ekd 16:35

Sa Mateana te Zihova pu Koimatani sari na Tie Izireli

¹³ Totoso tata kamo la pa Zeriko se Zosua, si dogoro va hodakia sa si keke tie, turu nana pa kenuna meke tañinia nana si keke magu varipera. Ene la nanasia Zosua si asa, “Agoi si mae pude tokani gami, ba pude raza gami?” gua si asa.

¹⁴ Meke olaña sa tie, “Arau si mae pude na koimata tanisa qeto minate te Zihova,” gua si asa.

Ke hoqa oporapaha pa pepeso se Zosua. Vahe-sia sa sa Tamasa meke zama, “Qua bañara, arau si na mua nabulu. Tozi nau gua sapu hiva nau goi pude tavetia,” gua si asa.

¹⁵ Meke zama la koe Zosua sa koimata tanisa qeto minate te Zihova, “Mu va gorei sari na mua sadolo, ura na vasina hopena si turua goi,” gua si asa. Ke tavetia tugo Zosua gua sapu tozi nia Sa.

6

Sa Tina Huara pa Zeriko

¹ Ta tuku veko sari na sasadana sa bara pa Zeriko, pude meke nuquru sari na tie Izireli gua. Loke tie si boka vura nuquru koasa vasileana.

² Meke zama la koe Zosua se Zihova, “Veko vatua Rau pa limamu goi sa popoa Zeriko, meke sa dia bañara, meke sari doduru nana minate varane.

³ Agoi meke sa mua qeto minate si kaqu ene vari likohae nia si pa Zeriko, keke totoso pa keke rane pa korapadi ri ka onomo rane. ⁴ Ka zuapa rina hiamu pu hopeke tañini buki, si madi ene va kenue koasa Bokese Tanisa Vinariva Egoi. Meke

koasa rane vina zuapa sipu ivui rina hiamā sari na buki si kaqu ene vari likohae nia goi meke sari na mua tie varipera sa vasileana Zeriko ka zuapa totoſo. ⁵ Beto asa si kaqu ivu va nodolo va gele si arini. Pana avosia tugo ri doduru sa nodolo va gele asa, si kaqu keke gua irana sari doduru, meke kote hoqa zuzulu sa bara gobana sa vasileana Zeriko. Beto asa si kaqu ene nuquru toſoto sari doduru tie varipera tanisa butubutu Izireli,” gua se Zihova.

⁶ Ke tioki Zosua sari na hiamā, “Mi palekia sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi, meke ari ka zuapa koa gamu si kaqu ene va kenue koasa, meke paleki sari na buki,” gua si asa. ⁷ Beto hoi si tozini sa sari nana tie pude ene vari likohae nia sa vasileana lavata, meke sari nana tie varipera bokabokadi pu ene va kenue koasa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova.

⁸⁻⁹ Ke sipu tozini tugo Zosua pude podalae ene, si topue la gedi sari na tinoni, meke ene la sari ka zuapa hiamā pu ivui sari ka zuapa buki kikiho sipi kokoreo pa kenuna e Zihova. Luli mudi la koarini saripu palekia sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova. Meke luli mudi koarini si keke puku tie varipera. Sari na buki si lopu makudo kabo pa doduruna sa totoſo asa. ¹⁰ Ba tozini Zosua sari nana tinoni pude madi lopu kulu va kale osolae tozini sa pude kukili. ¹¹ Gua asa, ke sa puku minate hie si paleke likohae nia koasa vasileana lavata sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova keke totoſo. Beto asa si pule la sarini vasina koadi koari na dia ipi meke puta pa boſina asa.

12-13 Pa koivugona si vanunu vaqavaqasa se Zosua, meke garuni sa sari nana tie pude la ene vari likohae pule nia sa vasileana lavata pa Zeriko, kekenoŋo gua tugo sapu tavetia rini koasa rane kekenu. Kekenu sari na tie varipera, meke luli la sari ka zuapa hiamā pu ivui sari na buki, meke luli la pule sari na hiamā pu palekena sa Bokese Tanisa Vinariva Egoi te Zihova, meke tiqe luli la sari na tie varipera pu ene luli pa mudidia. Sari na buki si lopu makudo kabo pa doduruna sa totoŋo sana. ¹⁴ Koasa rane vina rua hie si la ene vari likohae pule nia tugo rini pa vina rua totoŋo sa vasileana lavata pa Zeriko, meke tiqe pule la sarini vasina koa sari na dia ipi. Ka onomo rane si tavetia rini sapu gua asa.

¹⁵ Meke pa rane vina zuapa si vanunu munumunu hokara sarini, meke pa rane asa si ka zuapa totoŋo ene vari likohae nia rini sa vasileana lavata; lulia tugo rini sa inene gugua sapu hoke tavetia rini koari ka onomo rane. Ba koasa rane vina zuapa mo hie si ka zuapa totoŋo ene vari likohae si arini. ¹⁶ Koasa inene vina zuapa tadirini sipu ene vari likohae nia rini sa vasileana lavata, gua meke kote ivui rina hiamā sari na buki, si velavela se Zosua, “Ele vatua e Zihova koa gamu sa vasileana lavata pa Zeriko! ¹⁷ Sa vasileana meke sari doduru tinitoŋa pa korapana sa si kaqu ta huara inete beto, pude na vina vukivukihi la koe Zihova. E Rehabi sapu sa tuturue, meke sari nana tatamana si kaqu ta harupu, sina asa tomei sari nada tie piko. ¹⁸ Ba loke tie si kaqu vagia si keke tinitoŋa sapu ele ta huara. Pude tavete gua gamu si kote poni

tināsuna nomana gamu sari na tinoni Izireli. ¹⁹ Doduru tinitonā pu taveteni siliva, na qolo, na boronizi, babe na aeana, si kaqu ta vizata vata kale pude vala i koe Zihova. Kaqu ta kopue si arini koasa vasina hopena pude Nana tinago si arini,” gua se Zosua.

²⁰ Ke ivui rina hiama sari na buki, sipu avosi tugo rina tinoni sari na buki, si keke gua irāna va ululae sari doduru tie, meke ta zuzulu sa bara gobana sa vasileana Zeriko. Meke ene tonoto la sari na tie varipera tadi na tie Izireli pa korapana, meke va kilasia rini sa vasileana lavata.* ²¹ Seke va mate beto ni vedara rini sari doduru tiena sa vasileana, doduru palabatu na barikaleqe, tie vaqura na tie koadi. Va matei tugo rini sari na dia bulumakao, na sipi na don'ki.

²² Beto asa si tozini Zosua sari karua tie piko pu ele la pa Zeriko, meke zamai sa, “Mi la pa vetu tanisa barikaleqe tuturue, mamu la turāna mae nia si asa meke sari doduru nana tatamana, gua sapu ele va tatara nia gamu koasa,” gua si asa.

²³ Ke topue la sari karua, meke la turāna mae nia rini se Rehabi meke sari karua tiatamana, na tasina koreo, meke sari kaiqa pule pa nana tatamana, meke sari na nana pinausu, meke ta kopue si arini tata vasina koa sari na ipi tadi na tie Izireli. ²⁴ Beto asa si sulu pania rina tie varipera tadi na tie Izireli sa vasileana pa Zeriko. Sulu va eba pania rini si asa, meke sari doduru likakalae vasina. Ba sari na tinitonā qolo, na siliva, na boronizi, meke na aeana, si vagi va naqiti rini pude te Zihova. ²⁵ Ba harupia Zosua

---

* **6:20** Hib 11:30

se Rehabi sa tuturue, meke sari doduru tienā sa nana tatamana, sina tomei sa sari karua tie piko pu garunu lani sa pa Zeriko. Meke sari na tutina sa si somana koari na tie Izireli osolae kamo pa rane ninoroi.*

²⁶ Sipu beto huaria e Zosua meke ri nana tie sa vasileana Zeriko, si tozia sa koarini si keke vina balau sapu guahe: “Asa sapu podekia pude kuri pulea sa vasileana Zeriko, si kaqu ta levei koe Zihova.*

Asa sapu podalae kuri pulea sa vasileana no-
mana
si kaqu mate sa tuna koreo kenuna hokara,
meke asa sapu kuri pulei sari na sasada gobana
sa vasileana,
si kaqu mate sa tuna koreo mudina hokara,”
gua.

²⁷ Gua asa ke somana koe Zosua se Zihova koari doduru gua pu evani Zosua. Meke sa inavoso sapu e Zosua si keke tie arilaena hola gua, si ta urahae koasa doduruna sa popoa sana.

7

Sa Sinea te Ekani

¹ Sa tinarae te Zihova koari na tinoni Izireli pude lopu vagia si keke tinitoŋa pa Zeriko sapu ta vizata vata kale pude vala i koe Zihova si lopu tavatabe. Keke tie pozana Ekani si sekea sa tinarae, meke gua asa si bugoroni e Zihova sari na tinoni Izireli. Ekani sina tuna koreo e Kami sa tuna koreo e Zabadi, meke soto mae guana koasa tututi te Zera, kukuruna sa butubutu Ziuda.

---

* 6:25 Hib 11:31 * 6:26 1 Baŋ 16:34

² Garunu sage lani e Zosua pa Zeriko si kaiqa tie pa Ai, keke vasileana pa kali gasa rimata pa Betolo, tata pa Beti Aveni, pude la piko nia sa popoa gua. Sipu ele evania rini gua sapu ta garunu nia, ³ si pule mae totozi koe Zosua si arini, "Lopu pada pude gita doduru si la rapata nia si pa Ai. Garunu lani mo padana karua babe neta tina tie. Lopu garunu sage la nia sa doduruna sa qeto minate pude la varipera vasina; lopu nomana sa vasileana asa." ⁴ Ke padana neta tina tie Izireli mo si la rapata, ba ta zuzuku va togolo pule si arini. ⁵ Hadui ri tinoni Ai pa sasadana sa bara vasileana, kamo la gua tu koari vasina geligeliana patu, meke seke va matei rini si padana ka tolonavulu onomo tie tadirini koasa dia ginovete gore pa toqere. Koasa ginugua asa si malohoro gore meke matagutu sari na tinoni Izireli.

⁶ Daku rikatia e Zosua sa nana poko meke gua tugo sari na koimata pa tinalotana nomana; hoqa oporapaha pa pepeso pa kenuna sa Bokese Vinariva Egoi te Zihova, meke eko mo vasina si arini osolae kamo totošo lodu sa rimata. Ova ni eba rini batudia pude vata dogoro nia sa dia tinalotana, gua. ⁷ Meke zama se Zosua, "Kei, Banara Zihova! Na venagua ke turana karovo ni gami Goi pa Zodani, pude vala pani gami koari tinoni Amoraiti pude va mate gami? Vegua ke lopu koa mo pa kali karovona sa Ovuku Zodani si gami? ⁸ Ke Zihova, nasa pule si kote zama nia rau. Ele togolo nia Izireli sa kana? ⁹ Sari na tinoni Kenani meke sari doduru pule koasa popoa hie si kote avoso nia. Kote mae vari

likohaeni gami rini meke va mate beto gami. Meke nasa si kote tavetia Goi pude tava lavata sa pozamu?”

¹⁰ Zama la ia e Zihova se Zosua, “Turu! Na venagua ke eko gua sana pa pepeso si goi? ¹¹ Seke tinarae sari na tinoni Izireli! Va karia rini sa vinariva egoi koa Rau, sapu tozini Rau pude kopu nia. Ele hiko vagi rini sari kaiqa likakalae saripu ta vizata vata kale pude Taqarau, zama kokoha si arini, meke veko turanae ni rini koari na dia likakalae. ¹² Gua asa ke, lopu boka va kilasi rina tinoni Izireli sari na dia kana. Togolo ni rini, sina vala puleni si arini pa tinahuara pude tava kilasa koari na dia kana. Lopu kaqu koa turana pule gamu Rau osolae veko vata kalei gamu sari na likakalae sapu tozini gamu Rau pude lopu vagi. ¹³ Turu! Va viai sari na tinoni meke va namanama i pude tutuvu Au. Tozini pude va namanama vugo, sina Arau, se Zihova, sa Tamasa pa Izireli si tozia sapu guahe: ‘Tinoni Izireli, koa turanae koari na mia tinagotago si kaiqa likakalae sapu tozini gamu Rau pude veko vata kalei! Lopu kaqu boka va kilasi gamu sari na mia kana osolae veko vata kalei gamu sari na likakalae arini! ¹⁴ Ke tozini sapu pana munumunu si kaqu hopeke ta tioko vura koari hopeke dia puku butubutu nomana. Sa butubutu nomana sapu huhukia Rau, si kaqu ta tioko vura pa hopeke dia butubutu hite. Sa butubutu hite sapu ta tioko vura, si kaqu ta tioko pa puku tatamana. Sa tatamana sapu ta tioko vura, si kaqu hopeke ta tioko variluli eke teledia. ¹⁵ Asa sapu ta huhuku meke ta gilana sapu tomei sa sari

na likakalae sapu pude ta veko vata kale si kaqu ta sulu, turanae la tugo sari nana puku tatamana meke doduru tinitona pu tagoi sa, sina va kamo nia kinurekure lavata sa si pa Izireli, meke va karia sa sa Qua vinariva egoi.’”

¹⁶ Pana munumunu hokara pa koivugona si turana vurani e Zosua sari na tinoni Izireli, koari hopeke dia puku butubutu nomadi, meke sa butubutu nomana te Ziuda si ta huhuku. ¹⁷ Tioko vura nia sa sa butubutu nomana te Ziuda, koari hopeke dia butubutu hitehite, meke sa butubutu hite te Zera si ta huhuku. Meke turana vura nia sa sa butubutu hite te Zera, meke ta tioko pa hopeke puku tatamana, meke sa tatamana te Zabidi si ta huhuku. ¹⁸ Turana vura nia sa sa puku tatamana te Zabidi, meke ta tioko ekeke meke se Ekani, sa tuna koreo e Kami sapu sa tuna e Zabidi si ta huhuku. ¹⁹ Zama la ia Zosua, “Tuqu, tozia sa hinokara pa kenuna e Zihova, sa Tamasa tadi pa Izireli, mamu helahelae. Tozi nau kamahire gua sapu tavetia goi. Lopu podekia pude tomea koa rau.”

²⁰ Olanā se Ekani, “Hinokara, ele va karia rau sa zinama te Zihova, sa Tamasa pa Izireli, meke evania rau si guahe: ²¹ Sipu dogoria rau si keke poko Babiloni leleana, tata karua kilo siliva, meke na kukuru qolo hola nia lima gogoto qaramu mamatana. Okoro holani rau ke vagi rau. Kote dogori goi ta tamunu dia pa korapa qua ipi, sari na siliva si pa hubina hokara.”

²² Ke garunu lani Zosua si kaiqa tie, meke haqala la koasa ipi meke dogoro hokari rini sapu sari na likakalae pude ta veko vata kale si ta

tamunu vasina, meke sari na siliva si pa hubina hokara. ²³ Paleke vurani rini koasa ipi, meke paleke mae ni rini koe Zosua meke sari doduru tie Izireli, meke vekoi rini pa kenuna e Zihova. ²⁴ Tuqe vagia e Zosua meke sari doduru tinoni Izireli se Ekani sa tuna Zera, sari na siliva, sa poko, sa kukuru qolo, meke sari na tuna koreo na tuna vineki, sari na nana bulumakao na don'ki, na sipi, sa nana ipi, meke doduru pule pu tagoi sa, meke turana lani rini koasa vasina sapu ta pozae, Lolomo Tinasuna. ²⁵ Meke zama se Zosua, "Venagua ke va tutuvuni gami goi sa tinasuna hie? Kamahire kote va tutuvu nigo tinasuna e Zihova si goi!" Gona va matea ri doduru tinoni se Ekani. Ta gona va mate meke ta sulu tugo sari nana puku tatamana, meke sari nana tinagotago. ²⁶ Tamunu varihakei nia kobi patu rini si asa sapu korapa koa nana pa rane ninoroi. Gua asa ke sa vasina asa si korapa ta pozae, Lolomo Tinasuna, meke tiqe noso sa binugoro te Zihova.

8

Sa Vina Kilasa meke Tinahuara pa Ai

¹ Zama la koe Zosua se Zihova, "Mu lopu matagutu, na malohoro. Vagi sari doduru tie varipera, mamu sage la pa Ai. Ura ele vatu nia Rau pa limamu goi sa banara pa Ai, sari nana tie, sa nana vasileana, meke sa nana pepeso. ² Kaqu tavete la nia goi koasa popoa pa Ai meke sa nana banara gua sapu ele tavete la nia goi koasa popoa pa Zeriko, meke sa dia banara, ba kamahire si boka kopuni mo gamu sari na likakalae na

kurukuru name. Va namanama pude rapata va hodaka gua pa mudina sa vasileana.”

³ Ke topue la se Zosua meke sari doduru nana tie varipera pude sage la pa Ai. Vizata vagi sa si ari ka tolonavulu puta tina tie varipera bokabokadi, meke garunu vurani sa pana boni.

⁴ Meke zama guahe koarini si asa, “Mi tome pa kalina la sa vasileana lavata, ba lopu tolene gua seu sisigiti, koa va namanama pude rapata.

⁵ Arau meke sari qua tie si kote vura la koasa vasileana lavata. Pana vura mae hadu gami rina tinoni Ai si gami, si kote taliri meke govete si gami, kekenoŋo puta gugua sapu tavetia gita pa totoŋo kekenu. ⁶ Kote hadu luli gami rini osolae turana va seu pani tu gami koasa vasileana lavata. Kote balabala ia rini sapu na govete ni gami, gua tatasana, gua. ⁷ Meke kote tiqe vura mae vasina tome si gamu, meke tuqe vagia sa vasileana lavata. Kaqu vatu nia e Zihova sa mia Tamasa koa gamu si asa. ⁸ Mudina sipu ele vagia gamu sa vasileana lavata, si va katu nia nika. Mi lulia gua sapu garunu nia e Zihova. Arini tu sari na mia tinarae.” ⁹ Ke garunu vurani e Zosua si arini, meke la tome aqa vasina si arini pa kali lodu rimata pa popoa Ai pa vari korapana Ai meke Betolo. Zosua meke sari nana tie si koa hola bonina asa koasa vasina va turu ipi rini.

¹⁰ Munumunu hokara si vanunu se Zosua meke tioko varigara ni sa sari na tie varipera. Meke turana lani sa meke sari na koimata pa Izireli si arini sage la pa Ai. ¹¹ Sari na tie varipera tanisa si ene sage la gua koasa sasada nomana koasa

vasileana, meke va turu ipi pa kali gede* koasa vasileana. Keke lolomo si koa pa varikorapadia rini meke sa popoa Ai. ¹² Padana ka lima tina tie si ele garunu lani Zosua meke va tomei sa pa kali lodu rimata koasa vasileana lavata pa vari korapana Ai meke Betolo. ¹³ Sari na tie varipera si tava namanama veko pude varipera. Sa puku minate lavata si koa pa kali gedena* sa vasileana lavata, meke sari doduru pu koa tomedi si pa kali lodu rimata. Zosua si koa turana sa puku minate lavata pa bonina asa koasa lolomo. ¹⁴ Sipu dogori sa banara pa Ai sari na tie te Zosua, si lopu sana va namanama. Turana lani sa sari nana tie varipera la gua koasa vasina sapu boka dono gore la si arini pa pezara Zodani, sa vasina tugo sapu rapata ni sa sari na tinoni Izireli tatasana. Lopu gilania sa sapu kote ta rapata mudina si asa. ¹⁵ Sekesekei ni e Zosua meke sari nana tie si arini, togolo pule meke govete la gua koasa vasina qegana si arini. ¹⁶ Ta tioko vura beto sari doduru tiena sa vasileana pude hadu luli la i, meke sipu hadu lulia rini se Zosua, si haqala va seu laladia tu koasa vasileana. ¹⁷ Sari doduru tiena sa popoa Ai si hadu luli i sari na tinoni Izireli, meke tukele nanara hola nana sa sasadana sa vasileana lavata. Loke tie hite koa ia pude lavelave hukata nia.

¹⁸ Meke tiqe zama la koe Zosua se Zihova, "Huhuku la nia pa Ai sa mua hopere. Ura vatu nia Rau koa goi si asa." Lulia Zosua gua sapu ta tozi nia Sa. ¹⁹ Meke sipu ovulu sage nia sa sa

---

* **8:11** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata. * **8:13** Kali gedena sa vasileana be tia la pa kali gasa rimata.

limana, si lopu sana gasa turu sari na tie saripu tome, meke haqala nuquru la koasa vasileana lavata, meke vagia rini, meke lopu sana katu nia nika meke sulu pania rini. ²⁰ Sipu lišana pule sari na tiena sa popoa Ai, si dogoria rini sa tulalasangana sa tunaha nika sapu sage la pa galegaleangane. Loke dia sirana si arini pude govete, sina sari na tinoni sapu haqala la gua koasa qega si kekere pule mae pude razai. ²¹ Sipu dogoria e Zosua meke sari nana tie sapu ele tuqe vagia ri nana tie sa vasileana, meke sulua si asa, si kekere pule si arini meke podalae seke va matematei rini sari na tinoni pa Ai. ²² Sari na tinoni Izireli pa korapa vasileana lavata pa Ai si gore mae kamahire pude somana nia sa vinaripera. Ke sari na tinoni pa Ai si va tasuna puleni. Va korapi rina tinoni Izireli, meke va mate betoi si arini. Lopu keke si govete taloa, meke loke tie tugo si hite ta leseve, ²³ ba namu telena mo sa banara pa Ai. Ta tuqe vagi si asa meke ta turana la koe Zosua.

²⁴ Va mate betoi rina tinoni Izireli sari doduru kana pa korapa qega vasina vari hadui rini. Meke tuqe pule la pa Ai si arini meke va mate betoi rini sari doduru tie vasina. ²⁵⁻²⁶ Huhuku veko la nia mo e Zosua koasa popoa pa Ai sa nana hopere, meke lopu hite va gore hokaria tu sa osolae mate beto sari tie vasina. Doduruna mo sa butubutu Ai si mate koasa ranena asa, manege rua tina tie na barikaleqe. ²⁷ Kopu ni ri na tinoni Izireli sari na dia bulumakao na likakalae ta vagidi koasa vasileana lavata lulia gua sapu tozi nia e Zihova koe Zosua. ²⁸ Sulua e Zosua

sa vasileana Ai, meke huara ilasa. Korapa koa kekeṅoṅo gua tugo asa kamoā pa rane ṅinoroi. ²⁹ Huḡia sa sa baṅara pa Ai koa keke huda meke vekoa mo sa vasina, koa hola nana osolae kamoā tu pana veluvelu. Meke sipu lodu sa rimata si zama se Zosua pude pazu va rizua sa tinina, meke la oki vekō nia koasa nuḡunuḡuruana la gua koasa sasadana sa vasileana. Tamunu nia kobi patu rini meke sa vinarihakei kobi patu si korapa koa hola dia tugo pa rane ṅinoroi.

Ta Tiro sa Tinarae pa Toḡere Ebali

³⁰ Meke kuria e Zosua pa toḡere Ebali si keke hope vina vukivukihi la koe Zihova sa Tamasa pa Izireli.* ³¹ Kuri luli ḡunia tugo sa koasa vina turu tinarae te Mosese, sa nabulu te Zihova, sapu ele tozi nia sa koari na tinoni Izireli, meke gua sapu ta kubere koasa tinarae te Mosese, “Na hope vina vukivukihi ta kurie patu sapu lōpu ta peḡodi koari na tiṅitoṅa aeana.” Koasa hope asa si taveti rini sari na vina vukivukihi vina uḡuḡu la koe Zihova, meke vala ni tugo rini sari na dia vina vukivukihi binaere.* ³² Koasa vasina tugo asa, sipu korapa doṅo la dia tugo sari na tinoni Izireli, si kubere lulia Zosua koari na patu sa tinarae sapu kuberia e Mosese. ³³ Sari na tinoni Izireli, dia koimata, palabatu pa vinaripera, na tie varipitui, gua tugo sari na tie karovodi saripu koa turaṅae koarini, si turu koari karua kalina sa Bokese Vinariva Eḡoi te Zihova, meke taliri la koari na hiama, meke sari na tie pa butubutu Livae saripu palekena sa Bokese. Kukuruna

* **8:30** Diut 27:2-8   * **8:31** Ekd 20:25

sa butubutu tie si mudi la gua koasa toqere Qerizimi, meke kukuruna sa butubutu tie si mudi la gua koasa toqere Ebali. Tavete luli rini gua sapu ele tozini e Mosese sa nabulu te Zihova pude tavetia pana kamo sa toতোso pude vagia sa minana.* ³⁴ Tiro va ululae nia e Zosua sa doduruna sa buka tinarae, gua tugo sari na lineveleve na minana sapu ta kubere vasina. ³⁵ Doduruna sa tinarae te Mosese si ta tiro koe Zosua koasa doduruna sa vinarigara tinoni, turaṅae sari na barikaleqe na koburu meke gua tugo sari na tie karovodi saripu koa turaṅae koa rini.

9

Sekesekei nia rina Tinoni Qibione se Zosua

¹ Sari na minataqara tadi na tinoni Izireli pa Zeriko meke Ai si ta gilana koari doduru baṅara pa kali lodu rimata pa Zodani: arini koari na toqetoqere, pa hubidi rina toqere, meke doduruna raratana masa koasa kolo Meditareniani, kamo la gua tu pa kali la gua pa Lebanoni. Arini sari na baṅara tadi na tie Hitaiti, Amoraiti, Kenanaiti, Perizaiti, Hivaiti, meke Zebusaiti. ² Mae varigara si ari doduru pude varipera la koe Zosua meke sari na tinoni Izireli.

³ Ba sipu avoso nia rina tinoni pa Qibione, sapu sari na tinoni Hivaiti, sapu gua evaṅia e Zosua koari pa Zeriko meke Ai, ⁴ si va turua rini si keke tinavete sekesekei. La varigara ni rini si kaiqa ginani meke va suraṅa ni koari na dia don'ki sari na baika rikarikatadi meke na vovoina vaeni

* **8:33** Diut 11:29, 27:11-14

kapu kurukuru koadi saripu pokatadi meke ta titadi. ⁵ Va sagei rini sari na poko lulutudi meke na sadolo rikarikatadi sapu ta piti puledi mo. Sari na bereti saripu paleki rini si popa meke purekedi. ⁶ Meke tiqe la koe Zosua meke sari na tinoni Izireli pa Qiliqali si arini meke la zama koe Zosua, “Gami si mae gua pa seu sisigiti. Hiva nigo gami pude tavetia goi si keke vinariva egoi koa gami.”

⁷ Ba olaña sari na tie Izireli, “Venagua tu ke kaqu tavete vinariva egoi koa gamu si gami? Gina koa tata si gamu koa gami,” gua.*

⁸ Zama la koe Zosua si arini, “Gami si na mua nabulu.” Ba nanasi e Zosua, “Ari sei si gamu? Pavei mae gua mia?”

⁹ Meke tozi nia rini sa vivinei hie, “Gami si mae gua mami pa seu sisigiti sina avoso nia gami se Zihova sa mia Tamasa. Ele avosoni gami sari doduru ginugua saripu taveti Sa pa popoa Izipi, ¹⁰ meke gua sapu tavete lani Sa koari karua bañara pa butubutu Amoraiti pa kali gasa rimata pa Zodani. Sa bañara Sihoni pa Hesiboni meke sa bañara Oqo pa Basani, sapu koa pa vasileana Asitaroti.* ¹¹ Sari mami koimata meke doduru tinoni saripu koa pa mami popoa si tozini gami pude va namanama i si kaiqa ginani vinabeo tanisa inene gelena, meke pude mae tutuvu gamu. Tozini gami rini pude kaqu na mia nabulu gamu si gami, meke tepa gamu tugo pude tavetia si keke vinariva egoi koa gami. ¹² Dotu sari gemami bereti. Paleki gami sipu taluarae

---

* **9:7** Ekd 23:32, 34:12; Diut 7:2   * **9:10** Nab 21:21-35

pa mami popoa pude mae tutuvu gamu gua si korapa mañinidi. Ba dotu! Kamahire si popa meke pureke. ¹³ Totoso va siñi gami sari na vovoina vaeni koadi hire si vaquradi si arini. Ba dotu! Rikata si arini. Sari mami poko na sadolo ba rikata tugo koasa inene gelenaena.”

¹⁴ Va liñiliñi rina tinoni Izireli sari na gedi ginani, ba lopu nanasa nia rini guguana sa dia vivinei koe Zihova. ¹⁵ Beto asa si tavetia e Zosua si keke vinariva egoi binaere koari na tinoni Qibione meke va malumi sa pude koa. Sari na koimata koasa butubutu Izireli si vala nia sa dia vina tatara pude kopu nia sa vinariva egoi.

¹⁶ Neta rane hola gua ta evaņa sa vinariva egoi, si tiqe gilania rina tinoni Izireli sapu hinokara koa kapaedi mo pa popoa Kenani sari na tie hire. ¹⁷ Ke taluarae sari na tinoni Izireli meke mudina ka neta rane si kamo koari na vasileana lavata pu koai rina tie hire: Qibione, Kepira, Biaroti, meke Kiriati Zearimi. ¹⁸ Ba lopu boka va matei rini sina ele tavetia rina dia koimata sa vina tatara nabuna koarini pa pozana e Zihova sa Tamasa pa Izireli. Nominomi ni ri doduru tie koari koimata sa ginugua hie, ¹⁹ ba olaņa si arini, “Ele tavetia gami koarini pa pozana e Zihova sa Tamasa pa Izireli sa mami vina tatara nabuna. Lopu kote boka va kaleani gami si arini kamahire. ²⁰ Kaqu va malumi gami pude koa, laena gua sa mami vina tatara; be lopu gua, kote va kilasa gami e Zihova. ²¹ Va koai, ba kaqu mamaho huda na palepaleke kolo tadigita si arini.” Ke lopu va karia rini sa dia vina tatara koe Zihova.

²² Beto asa si tioko vagi e Zosua sari na tinoni Qibione, meke nanasi sa, “Venagua ke sekesekeini gami gamu, meke tozia koa gami sapu na mae mia gua tu pa seu sisigiti, ba na koa kapae mia mo koa gami?” ²³ Sina evaṅi gamu sapu gua asa, ta levei koe Tamasa si gamu. Sari na mia tie si kaqu na pinausu doduru toso, mamaho huda, palepaleke kolo tana vetu tanisa qua Tamasa,” gua si asa.

²⁴ Olaṅa si arini, “Palabatu, evaṅia gami sapu gua asa, sina avoso nia gami sapu hinokara hola sapu se Zihova sa mia Tamasa si garunia sa nabulu se Mosese pude ponini gamu sa doduruna sa popoa, meke va matei sari doduru tie pana rizu nuquru gamu. Evaṅia gami sina matagutu ni gamu gami; ruriti gami sari mami tinoa. ²⁵ Kamahire si pa mia nṅiraṅira si gami; tavetia mo gua sapu hiva taveteni gami gamu.” ²⁶ Ke guahe si evaṅia e Zosua: Va sarei sa meke lopu va malumi sa sari na tinoni Izireli pude va matei. ²⁷ Ba koasa toso tugo asa si vata evaṅae ni pinausu mo sa pude mamaho huda meke palepaleke kolo tadi na tinoni Izireli meke tanisa hope te Zihova si arini. Kamo pa rane nṅinoroi korapa tavetia rini sa tinavete hie koasa vasina pu ta vizata pude tavahesi se Zihova.

10

Tava Kilasa sari na Tie Amoraiti

¹ Sa baṅara pa Zerusalemā, pozana Adonizedeki, si avoso nia sapu ele va kilasia Zosua sa vasileana Ai, meke va puzulu hokaria

sa, gua tugo sapu tavete nia sa sa vasileana Zeriko, meke sa baṅara vasina. Avoso nia tugo sa sapu sari na tie pa vasileana Qibione si ele koa bule, na koa keke koari na tie Izireli, gua. ² Ke matagutu hola sa baṅara meke sari na tie pa popoa Zerusalem, sina sa vasileana Qibione si keke vasileana nomana gua tugo ri kaiṅa vasileana pu ari dia baṅara. Noma hola nia Qibione si pa Ai, meke sari nana tie varipera sina tie varane pa vinaripera. ³ Gua asa, ke garunu la nia sa baṅara Adonizedeki sa nana vina ria pa vinaripera koari na baṅara hire: baṅara Hohamu pa Heboroni, baṅara Piramu pa Zamuti, baṅara Zapia pa Lakisi, meke koasa baṅara Debiri pa Eqiloni. ⁴ Zama si asa, “Mae, toka nau, mada razai sari pa Qibione, sina ele koa bule koe Zosua meke koari na tie Izireli sarini,” gua si asa. ⁵ Sari ḡeto minate tadi ka lima baṅara sara si keke hiniva, meke varigara ni rini sari na dia ḡeto minate, pude la varidikue nia si pa Qibione meke rapatia, gua.

⁶ Ke topue la tepa tinokae koe Zosua pa Qiliqali sari pa Qibione, meke zama, “Baṅara, mu lopu mulinini gami na mia nabulu! Mae tokani gami, mamu harupu gami! Sari doduru butubutu tadi na baṅara koari na popoa tadi na tie Amoraiti koari na popoa toḡetoḡere si keke hiniva, pude mae rapatani gami!” gua si arini.

⁷ Ke topue pa Qiliqali se Zosua meke sa nana ḡeto minate, somana tugo sari nana niha na varane. ⁸ Meke zama la koe Zosua se Zihova, “Mu lopu matagutu va sogoni sari na kana. Ele ponigo Rau sa minataḡara. Lopu keke arini si kote boka

va kilasigo,” gua si Asa. ⁹ Doduruna sa boni si enea sa qeto minate te Zosua, podalae pa Qiliqali meke kamo pa Qibione, meke la rapata va hodaki rini sari na tie Amoraiti. ¹⁰ Va tarazuzui e Zihova sari na tie Amoraiti koasa dinoḡona la sa qeto minate tadi na tie Izireli. Seke va matematei rina tie Izireli sari na tie Amoraiti pu hiva la razai sari pa Qibione. Hadu sage ni rini pa hubi taba sarini, meke hola gua pa Beti Horoni, meke hadu luli rini meke kamo latu pa Azeka meke Makeda. ¹¹ Totoso govete hola gua koari na tie varipera tadi pa Izireli sari na tie Amoraiti, si va hoqani ruku kabukabue aesi nomadi e Zihova si arini. Ke soku arini si mate mo pa ruku aesi, hola ni pu va matei rina tie Izireli.

¹² Pa ranena sapu va mataqari e Zihova sari na tie Izireli meke va kilasi rini sari na tie Amoraiti, si zama la koe Zihova se Zosua pa kenudi rina tie Izireli,

“Turu noso goi na rimata pa totosona Qibione!
Mamu noso goi na sidara pa totosona sa lolomo
Aizaloni!” gua si asa.

¹³ Ke va turu nosoa e Zihova sa rimata, meke lopu rizu sa sidara, osolae va kilasi rina tie Izireli sari na dia kana. Ta kubere si asa pa buka te Zasara. Turu noso sa rimata pana korapa rane, meke lopu lodu padana keke doduru rane.*

¹⁴ Lopu hite ele ta evaḡa pukerane meke koari na rane ḡinoroi si keke rane sapu gua asa, sapu va tabe gunia e Zihova si keke tie. Hinokara varipera tokani tugo e Zihova sari na tie Izireli.

---

* **10:13** 2 Samuela 1:18

¹⁵ Beto sapu gua asa, si kekere pule la dia vasina koadi pa Qiliqali sari na tie Izireli meke se Zosua.

Tuqe Vagi e Zosua sari ka Lima Banara Tadi na Tie Amoraiti

¹⁶ Sari ka lima banara Amoraiti si govete meke la tome koasa bae pa Makeda. ¹⁷ Meke sipu ta dogoro koa keke ri kasa, meke la tozia rini koe Zosua sa vasina pu tome rini, ¹⁸ si zama si asa, “Topili tuku la nia patu lavata sa sasadana sa bae. Vekoi kaiqa tie kopu vasina, ¹⁹ ba lopu koa eko mo vasina si gamu doduru. Hadu luli sari na kana, mamu rapata ni pa mudidia, lopu va kamo pulei koasa dia vasileana soti! Ele veko vatuni e Zihova sa mia Tamasa si arini pa limamia.” ²⁰ Seke va matematei e Zosua meke sari tinoni Izireli si arini, ba kaiqa si govete nuquru koari bara vasileana meke lopu tava mate. ²¹ Meke tiqe pule beto mae sari doduru tie te Zosua koa sa pa Makeda, vasina sapu va turu ipi si arini.

Loke tie koasa popoa asa si boka zama va karikari i sari na tinoni Izireli.

²² Beto asa si tiqe zama se Zosua, “Mi tukelia sa sasadana sa bae, mi turana vura maeni koa rau sari ka lima banara.” ²³ Ke ta tukele sa bae meke ta turana vura sari banara pa Zerusalem, Heboroni, Zamuti, Lakisi, meke Eqiloni. ²⁴ Meke sipu ta turana la si arini koe Zosua, si tiqe tioko vagi e Zosua sari doduru tie varipera meke nana palabatu nomanomadi pa vinaripera saripu lulidi koa sa pude mae neti ruadi sari na banara. Tavetia tugo rini. ²⁵ Zama la koari nana palabatu nomadi se Zosua, “Mi lopu matagutu na

balabala mamata. Mi koa varane na mataqara sina gua asa si kote evania e Zihova koari doduru mia kana.” ²⁶ Beto asa si va matei e Zosua sari na banara meke huqi va sigoti sa koari ka lima huda; koa mo vasina sari tinidia osolae kamo a veluvelu hokara. ²⁷ Sipu lodu sa rimata si garuni e Zosua si arini pude pazu goren, meke la oki nuquru ni koasa bae tugo sapu tome ia rini tatasana. Sari na patu lavalavata si ta veko koasa sasadana sa bae, meke korapa koadia tugo vasina.

Sokudi Voloso Popoa tadi na Tie Amoraiti si Tuqe Vagi e Zosua

²⁸ Rapatia meke tuqe vagia e Zosua sa vasileana Makeda meke sa nana banara koasa rane sana. Va mate betoi sa sari doduru koasa vasileana; lopu keke si tava toa. Tavete la nia sa koasa banara pa Makeda gua sapu tavete la nia sa koasa banara pa Zeriko.

²⁹ Pa mudina asa, si taluarae pa Makeda se Zosua meke sa nana qeto minate meke la gua pa Libina meke rapatia. ³⁰ Veko vala nia tugo e Zihova pa limadia rina tinoni Izireli sa vasileana lavata asa, meke sa nana banara. Lopu keke tie si ta veko hola, ba va mate betoi rini si arini. Tavete la nia rini koasa banara gua sapu tavete la nia rini koasa banara pa Zeriko.

³¹ Mudina sapu gua asa, si taluarae gua pa Libina se Zosua meke sa nana qeto minate meke topue hola la pa vasileana Lakisi, meke la vari likohae nia rini meke rapatia. ³² Meke koasa rane vina rua si vala nia e Zihova pa limadia rina tinoni Izireli sa minataqara koasa vasileana

Lakisi. Gua puta tugo sapu evañia rini pa Libina si va mate betoi rini sari doduru koasa vasileana. ³³ Mae toka nia e Horamū sa bañara pa Qeza sa vasileana Lakisi, ba va kilasia Zosua si asa, meke sa nana qeto minate meke lopu keke koarini si toa.

³⁴ Beto hoi si taluarae pa Lakisi se Zosua meke sa nana qeto minate, meke la gua pule pa Eqiloni; vari likohae nia rini meke rapatia. ³⁵ Koasa rane tugo asa si tuqe vagia rini, meke va mate betoi sari doduru tie vasina, gua puta tugo sapu evañia rini pa Lakisi.

³⁶ Mudina sapu gua asa, si taluarae pa Eqiloni se Zosua meke sa nana qeto minate, meke sage la koari na toqere, meke rapatia si pa Heboroni, ³⁷ meke tuqe vagia. Va mate ia rini sa bañara vasina meke doduru pule koasa vasileana, meke gua tugo sarini pu koa koari na vasileana pu koa kapaedi. Huara inete hokaria Zosua sa vasileana lavata, gua tugo sapu tavete la nia sa pa Eqiloni. Lopu keke sapu koa vasina si toa.

³⁸ Meke tiqe kekere pule la pa vasileana Debiri se Zosua meke sa nana qeto minate meke rapatia. ³⁹ Tuqe vagia sa meke tuqe turanae nia tugo sa sa dia bañara meke sari na vasileana pu koa kapaedi. Va mate betoi rini sari doduru tinoni vasina. Tavete la nia e Zosua pa Debiri meke sa nana bañara, gua sapu tavete la nia sa pa Heboroni, meke pa Libina, meke sari dia bañara.

⁴⁰ Va kilasi e Zosua sari doduru popoa arini: sapu sa popoa toqetoqere, sa popoa Neqevi^d, meke gua tugo sa popoa sapu koa pa kali toqere

sapu gore la pa kali lodu rimata koari na toqetoqere, meke pa hubidi rina toqere pa kali lodu rimata, meke gua tugo sari na baṅara koarini. Lopu keke si va toaia sa; doduru si tava mate gua puta tugo sapu garunu nia e Zihova sa Tamasa pa Izireli. ⁴¹ Va kilasi e Zosua sari na kana podalae pa Kadesi Banea pa kali mataona sa popoa Kenani kamo la pa Qaza tata pa masa kolo hokara, turaṅae la tugo sari doduru vasileana pa Qoseni meke kamo la gua tugo pa Qibione. ⁴² Doduru popoa arini meke sari na dia baṅara si va kilasi Zosua pa keke nana inene rinapata mo, sina se Zihova sa Tamasa pa Izireli si varipera poni sari na tinoni pa Izireli. ⁴³ Mudina sapu gua asa, si pule la koari dia ipi pa Qiliqali se Zosua meke sa nana qeto minate.

11

Tava Kilasa sa Baṅara Zabini meke sari Nana Baere

¹ Sipu kamo sa inavosona sa minataqara tadi pa Izireli, sa baṅara Zabini pa Hazo, si garunu la zinama koari Zobabi sa baṅara pa Madoni, koari na baṅara pa Simironi meke Akisapa. ² Meke garunu la inavoso tugo koari na baṅara pa kali gede* koasa popoa toqetoqere pa kokorapana sa popoa Kenani, meke pa lolomo Zodani podalae koasa kopi Qaleli meke la gua pa kolo matena, koari na baṅara pa hubidi ri na toqetoqere, meke pa raratana kolo Meditareniani tata pa Doro. ³ Garunu la zinama tugo si asa koari na

---

* **11:2** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata.

baṅara tadi na butubutu Kenanaiti, pu koa koari karua kalina sa Ovuku Zodani, meke koari na tie Amoraiti, Hitaiti, Perizaiti, meke sari na tie Zebusaiti pu koa koasa popoa togetoqere, meke koari na tie Hivaiti saripu koadi pa hubi toqere Hemoni tata pa popoa Mizipa. ⁴ Mae beto si arini meke sari na dia tie varipera. Sa qeto minate si soku guana onone pa masamasa kolo. Sari na dia hose na totopili varipera si soku hola tugo. ⁵ Varigara beto sari doduru baṅara hire koasa kolo pa Meromi pude varipera koari pa Izireli gua, meke va turu ipi si arini vasina.

⁶ Meke zama se Zihova koe Zosua, “Mu lopu matagutu ni si arini. Koasa totosu hie pa rane vugo si kaqu tokani gamu Rau pude kaqu tava mate si arini koa gamu pa Izireli. Kaqu seke kumati gamu ruruata nenedi sari na hose meke sulu pani gamu sari na dia totopili varipera.”

⁷ Ke vura va hodaki Zosua meke sari doduru nana tie si arini meke rapatani koasa kolo pa Meromi. ⁸ Rapata ni rina tinoni Izireli meke hadu va seu lani rini pa Misirepoti Maimi meke Saedoni, meke hadu va seu la guni rini koasa lolomo pa Mizipa pa kali gasa rimata, meke va mataqari e Zihova si arini. Sa vinaripera si lopu makudo osolae lopu toa hola si keke rina kana.

⁹ Tavetia e Zosua sapu gua zama nia e Zihova: Seke kumati sa sari na ruruata nenedi rina dia hose meke sului sa sari na dia totopili varipera.

¹⁰ Kekere pule se Zosua meke tuqe vagia sa sa vasileana Hazo, meke va matea sa sa baṅara vasina. Hazo si keke ṅati vasileana meke ṅiṅirana hola koari doduru popoa arini pa totosu

asa. ¹¹ Va mate betoi rina tie Izireli sari doduru tie vasina; loke tie si va toa hola ia rini, meke sulua rini sa vasileana lavata.

¹² Tuqe vagi Zosua sari doduru vasileana lavata arini meke sari na dia banara meke va mate betoi, gua puta tugo sapu zama nia e Mosese, sa nabulu te Zihova. ¹³ Ba lopu sului ri na tinoni Izireli sari na vasileana pu ta tavetedi koari na botu poni vetu koadi*, ba sa vasileana Hazo mo si sulua e Zosua. ¹⁴ Vagi rina tinoni Izireli sari doduru likakalae votikaedi na rovana kurukuru name koari na vasileana lavata arini pude na dia gua. Ba sari doduru tie si va mate betoi rini; lopu keke sapu va toa hola ia rini.

¹⁵ Gua sapu zama nia e Zihova koe Mosese sa nana nabulu, si tozi la nia sa koe Zosua meke va tabe betoa Zosua si asa. Tavete betoi sa sari doduru gua pu ele tozi e Zihova koe Mosese.

Doduru Popoa Ta Vagi koe Zosua

¹⁶ Tuqe vagi Zosua sari doduru popoa hire: sa popoa toqetogere meke pa hubidi rina toqere pa kali lodu rimata, doduruna sa popoa Neqevi, doduru vasina pa varikalina sa vasileana Qoseni, meke pa lolomo Zodani. ¹⁷⁻¹⁸ Tuqe vagi sa sari na popoa, podalae koasa toqere Halaki pa kali sage tata la gua pa Edomu^d, meke seu kamo la gua pa Beolo Qadi, pa kali la gua koasa lolomo Lebanoni pa hubina sa toqere Hemoni. Sa vinaripera te

---

* **11:13** Sari na vasileana hire si ta kuri pa keke vasina soku navulu vuaheni meke noma sage sari na botu koari na remoremo kinuri vetu. Ululu koari na pezara pa vari likohaedi. Lopu zamani sa vesi hie sari na vasileana pu koa koari na toqere hinokaradi.

Zosua koari na banara koari na popoa arini si seunae hola, ba tuqe vagi betoi sa sari doduru, meke va mate betoi sa sari na tie. ¹⁹ Kekeke vasileana lavata sapu varibulei koari na tinoni Izireli si pa Qibione, vasina pu koa sari kaiqa tie pa butubutu Hivaiti. Doduru pule si tava kilasa pa vinaripera. ²⁰ Va ninirai e Zihova sari na dia binalabala pude varipera koari na tie Izireli, pude kaqu va mate betoi Zosua si arini meke lopu tataru ni pude va toa ia si keke koarini gua sapu ele garunu nia Zihova koe Mosese.*

²¹ Koasa toতোসো tugo asa, si la va matei e Zosua sari na tututi malivi saripu poza ni Anaki rini, saripu koa koari na popoa toqetoqere pa Heboroni, Debiri, Anabi, meke doduruna sa popoa toqetoqere pa kinopu Ziuda meke Izireli. Huara va inete betoi Zosua si arini meke sari na dia vasileana. ²² Namu loke tie pa butubutu Anaki si koa hola pa popoa Izireli, ka visavisa mo si koa hola koari na vasileana Qaza, Qati, meke Asidodi.

²³ Ke tuqe vagi Zosua sari doduru popoa, gua puta tugo sapu ele zama nia e Zihova koe Mosese. Vala ni e Zosua koari na tinoni Izireli pude tadirini soti, meke variva hihia ni koari hopehopeke dia butubutu. Beto asa si koa bule meke beto mo sa vinaripera.

12

Sari na Banara pu Ele Tava Kilasadi koe Mosese

---

* **11:20** Diut 7:16

¹ Ele va kilasi tu ri na tinoni Izireli sari na tie pu koa ia sa popoa pa kali gasa rimata pa Zodani, podalae pa lolomo Anoni meke sage la pa doduruna sa lolomo Zodani, meke kamo la gua pa toqere Hemoni, gua. Karua Baṅara si tava kilasa.*

² Keke si e Sihoni, sa baṅara tadi na tie Amoraiti, sapu koa pa Hesiboni. Sa nana binaṅara si koa la ia sa kukuruna sa popoa Qileadi podalae pa Aroere pa hukihukirina sa lolomo Anoni, meke sa vasileana pa vari korapana sa lolomo Anoni, meke seu kamo la gua koasa Ovuku Zaboki, sa volosona sa popoa tadi na tie Amoni^d. ³ Koa baṅara tugo si asa pa korapana sa lolomo Zodani, podalae koasa kopi Qaleli meke kamo la gua pa Beti Zesemoti pa kali gasa rimata koasa kolo matena meke kamo la gua pa hubina sa toqere Pisiqa.

⁴ Va kilasia tugo rini se Oqo sa baṅara pa Basani, sa tie mumudi hokara pa butubutu Repaimi; baṅara si asa pa vasileana Asitaroti meke Ederei. ⁵ Koa baṅara tugo koarini pa Toqere Hemoni, vasileana Saleka meke doduruna sa popoa Basani, kamo la gua tugo koari na volosona sa popoa pa Qesura, meke Ma'aka, meke kukuruna sa popoa Qileadi, meke kamo la gua koasa volosona sa popoa te Sihoni sa baṅara pa Hesiboni.

⁶ Sari karua baṅara hire si tava kilasa koe Mosese meke sari na tie Izireli. Va hia valani e Mosese sa nabulu te Zihova sa dia pepeso, koari na butubutu te Rubeni, Qadi, meke kukuruna sa

---

* **12:1** Nab 21:21-35; Diut 2:26 kamo hinia 3:11

butubutu te Manase, pude na dia tinago, gua.*

Sari na Banara pu Tava Kilasa koe Zosua

⁷ Va kilasi Zosua meke sari na tie Izireli sari doduru banara koasa popoa pa kali lodu rimata pa Zodani podalae pa Beolo Qadi pa kali la gua koasa lolomo Lebanoni kamo la gua pa toqere Halaki tata pa kali sage la gua pa Edomu. Va hia ia Zosua sa popoa hie koari na butubutu, meke poni sa koarini pude tagoi rini ninae rane.

⁸ Sa doduruna sa popoa hie sapu va hia la nia sa si na popoa toqetogere, sa hubina sa popoa toqetogere pa kali lodu rimata, doduruna pa lolomo Zodani, sa hubidi rina toqere pa kali gasa rimata, meke sa popoa Neqevi. Doduru popoa hire si na popoa tadi na tie Hitaiti, Amoraiti, Kenanaiti, Perizaiti, Hivaiti, meke Zebusaiti.

⁹ Hire sari na vasileana tadi na banara pu va kilasi ri na tinoni Izireli: Zeriko, Ai (tata pa Betolo), ¹⁰ Zerusalema, Heboroni, ¹¹ Zamuti, Lakisi, ¹² Eqiloni, Qeza, ¹³ Debiri, Qeda, ¹⁴ Homa, Aradi, ¹⁵ Libina, Adulamu, ¹⁶ Makeda, Betolo, ¹⁷ Tapua, Hepa, ¹⁸ Apeka, Lasaroni, ¹⁹ Madoni, Hazo, ²⁰ Simironi Meroni, Akisapa, ²¹ Tanaka, Meqido ²² Kedesi, Zokoneami (pa toqere Kameli) ²³ Doro (pa raratana kolo Meditareniani), Qoimi (pa popoa Qiliqali) ²⁴ meke Tiriza. Sa ninaedi si ari ka tolonavulu eke banara vinarigaraedi sari doduru.

13

Sari na Popoa saripu Lopu Ele Ta Tuqe Vagi

* **12:6** Nab 32:33; Diut 3:12

¹ Sipu ele barogoso hola se Zosua, si zama ia e Zihova si asa, "Barogoso hola si goi ba soku hola sari na popoa saripu lopu ele ta tuqe vagi: ² Doduru pinaqaha popoa pa Pilisitia^d meke Qesura, ³ gua tugo sari doduru pinaqaha popoa tadi na tie Avimi pa kali la gua pa Izipi. (Sa pepeso podalae koasa leana Siho koasa voloso pa Izipi, meke kamo la gua tu pa vasileana Ekoroni, sina popoa tanisa butubutu Kenani. Sari na banara tadi na tinoni Pilisitia si koa pa Qaza, Asidodi, Asikeloni, Qati, meke pa Ekoroni.) ⁴ Sokudi pule sari popoa tadi na tinoni Kenani si korapa koadia, meke Meara sapu tadi na tinoni Saedoni, kamo la gua tu pa Apeka koasa voloso tanisa butubutu Amoraiti, ⁵ sa pepeso tadi na tinoni Qebala*; doduruna sa popoa Lebanoni la gua pa kali gasa rimata, podalae pa Beolo Qadi pa hubina sa toqere Hemoni koasa sirana sage la gua koasa karovoana pa Hamati. ⁶ Meke gua tugo doduru pinaqaha popoa tadi na tinoni Saedoni, saripu koa koari na popoa toqetoqere pa Lebanoni meke kamo pa Misirepoti Maimi. Kaqu hadu vura ni Rau sari na tinoni hire pana ene zukuru la si gamu na tinoni Izireli. Kaqu va hihia i goi sari na pepeso pa varikorapadi rina tinoni Izireli, gua puta sapu ele tozi nigo Rau pude tavetia.* ⁷ Ego, mamu va hihia i sari na popoa pa varikorapadi ri ka sia butubutu Izireli meke sa kukuruna sa butubutu te Manase, pude na dia tinago soti."

---

* **13:5** Qebala si ta pozae Bibilosu tugo meke koa pa popoa raratana Lebanoni. * **13:6** Nab 33:54

Vina Hiana sa Pinaqaha Popoa pa Kali Gasa Rimata pa Zodani

⁸ Sa butubutu te Rubeni meke e Qadi, meke kukuruna sa butubutu te Manase si ele vagia sa dia popoa sapu poni ni e Mosese, sa nabulu te Zihova koarini. Sa vasina asa si pa kali gasa rimatana sa Ovuku Zodani.* ⁹ Sa dia pinaqaha popoa si podalae gua tu pa Aroere pa hukihukirina sa lolomo Anoni, meke sa vasileana pa vari korapana sa lolomo Anoni, somanae tugo sari doduru vasina koasa pezara panaulu podalae pa Medeba kamo pa Diboni, ¹⁰ hola kamo la gua tu koasa voloso tadi na tinoni Amoni, meke sari na vasileana tadi na tie Amoraiti saripu ta kopue koe banara Sihoni, sapu koa pa Hesiboni. ¹¹ Tadirini tugo sa popoa Qileadi, sa popoa pa Qesura, meke pa Ma'aka, doduruna sa toqere Hemoni, meke doduruna sa popoa Basani kamo la gua tu pa Saleka. ¹² Ta vala koa rini si na sa binanara te Oqo, sapu sa tie mumudi hokara pa butubutu Repaimi. Koa banara si asa koasa vasileana Asitaroti meke Ederei. Va kilasi e Mosese sari na tinoni hire meke hadu vurani. ¹³ Ba lopu hadu vurani rina tinoni Izireli sari na tinoni Qesura meke Ma'aka; korapa koa hola dia pa Izireli.

¹⁴ Lopu vala nia e Mosese koasa butubutu Livae si keke pepeso, gua sapu ele tozi nia e Zihova koe Mosese sapu sari na vina vukivukihi va uququ sina dia vinagi, gua.*

---

* **13:8** Nab 32:33; Diut 3:12   * **13:14** Diut 18:1

Sari Pinaqaha Popoa saripu Ta Vala koe Rubeni

¹⁵ Vala nia e Mosese sa popoa hie koari hopeke puku tatamana tanisa butubutu te Rubeni pude na dia tinago. ¹⁶ Sa dia pinaqaha popoa si kamo la gua pa Aroere pa hukihukirina sa lolomo Anoni meke sa vasileana pa kokorapana sa lolomo asa, meke turanae la tugo sari na vasidi pezapezaradi panaulu vasina sapu koa sa vasileana Medeba. ¹⁷ Pa korapana sa popoa te Rubeni si koa sari na vasileana Hesiboni meke sari doduru vasileana koasa pezara panaulu: Diboni, Bamoti Beolo, Beti Beolo Meoni, ¹⁸ Zahazi, Kedemoti, Mepata, ¹⁹ Kiriataimi, Sibima, Zereti-saha pa toqere koasa lolomo, ²⁰ Betipeoro, sari na tabataba pa toqere Pisiqa, meke Beti Zesimoti. ²¹ Vagi rini sari doduru vasileana koasa pezara ululuna meke sa doduruna sa popoa te Sihoni sa banara tadi na tinoni Amoraiti, sapu koa banara pa Hesiboni. Va kilasia e Mosese si asa meke gua tugo sari na banara pa butubutu Midiani: Evi, Rekemi, Zuri, Huri, meke Reba. Sari doduru banara arini si koa pa kauruna sa niniraira te Sihoni. ²² Somanae koarini pu tava mate koari na tinoni Izireli si na tie vakuvakutae se Belami sa tuna koreo e Beoro. ²³ Sa Oyuku Zodani si na voloso pa lodu rimata tanisa butubutu te Rubeni. Arini sari na vasileana hitekedi na nomadi saripu ta ponini rina puku tatamana koasa butubutu te Rubeni pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Paqaha Vala koe Qadi

²⁴ Vala nia e Mosese sa popoa hie koari hopeke puku tatamana tanisa butubutu te Qadi pude na

dia tinago. ²⁵ Zazera sina vasileana pa korapana sa dia voloso popoa meke sari doduru vasileana pa popoa Qileadi, kukuruna sa pepeso tanisa butubutu Amoni si kamo la gua tu pa vasileana Aroere, sapu pa kali gasa rimata koasa vasileana Raba. ²⁶ Sa dia pepeso si podalae pa Hesiboni meke kamo la pa Ramati Mizipa meke Betonimi, meke topue pa Mahanaimi meke kamo koasa voloso pa Lodeba. ²⁷ Koasa lolomo pa Zodani si tagoi rini sari na vasileana Beti Haramu, Beti Nimira, Sukoti, meke Zaponi, meke kukuruna sa binaṅara tanisa baṅara Sihoni pa Hesiboni. Sa voloso tadi pa lodu rimata, si na Ovuku Zodani sage kamo la gua tu pa kali la gua kamo pa kopi Qaleli. ²⁸ Arini sari na vasileana lavalavata na hitekedi pu ta vala koari na tatamana tanisa butubutu te Qadi pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Kukuruna sa Butubutu te Manase

²⁹ Vala nia tugo e Mosese kukuruna sa popoa koari na tatamana koasa kukuruna sa butubutu te Manase pude na dia tinago. ³⁰ Sa dia voloso popoa si podalae pa Mahanaimi, meke kamo la vagia sa doduruna sa popoa Basani, sapu doduruna sa pepeso te Oqo, sa baṅara pa Basani, gua tugo sari ka onomo ṅavulu puta vasileana te Zaira pa Basani. ³¹ Somana la tugo sa kukuruna sa popoa Qileadi, meke gua tugo sari na vasileana Asitaroti meke Ederei, sari karua ṅati vasileana koasa binaṅara te Oqo pa Basani. Doduru arini si ta vala koasa tatamana sapu podo vura mae koe Makiri sa tuna koreo e Manase.

³² Gua asa va hihia gunia e Mosese sa popoa pa kali gasa rimata pa Zeriko meke sa Ovuku Zodani sipu koa si asa koasa pezara pa Moabi. ³³ Ba lopu vala nia e Mosese si keke pepeso koasa butubutu te Livae. Tozini sa sapu sa dia tinago si pude vagi sari na dia hinia koari na vina vukivukihi na vinariponi la koe Zihova sa Tamasa pa Izireli.*

14

Vina Hiana sa Pinaqaha Popoa pa Kali Lodu Rimatana sa Ovuku Zodani

¹ Tava hia guahe pa varikorapadia rina tinoni Izireli sa popoa pa Kenani pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani: Eleaza sa hiana, Zosua tuna koreo e Nani, meke sari na koimata koari na puku tatamana tadi na butubutu Izireli si vari va hia nia pa varikorapa dia rini sa popoa. ² Gua sapu tozi nia e Zihova koe Mosese, sapu sa voloso popoa tadi ka sia meke kukuruna sa butubutu pa kali lodu rimata pa Zodani, si kaqu ta vizata pa vinari mudumudukedai pude va hia i sari na pepeso koari na tie Izireli.* ³⁻⁴ Ele vala nia tu e Mosese sa popoa pa kali gasa rimata pa Zodani koari karua butubutu meke kukuruna sa butubutu Manase. Sari tutina e Zosepa si ta paqaha rua pa karua butubutu, Manase meke Iparemi. Ba lopu ponia e Mosese si keke vasi pepeso koasa voloso popoa asa koari na tie pa butubutu Livae. Ba ta poni koa rini pude koai sari na vasileana lavata turaṅae koari na dia

---

* **13:33** Nab 18:20; Diut 18:2   * **14:2** Nab 26:52,56, 34:13

pezara duduli tana dia bulumakao na sipi. *
 5 Vari paqahani rina tinoni Izireli sari na popoa
 gua sapu tozi nia e Zihova koe Mosese.

Heboroni si Ta Vala koe Kelebi

6 Sipu koa sari na tie Izireli pa Qiliqali si mae
 koe Zosua si kaiqa tie koasa butubutu te Ziuda.
 Keke ari kasa, si e Kelebi tuna koreo e Zepune
 pa tutina Kenazi, meke zama koasa, “Ele gilania
 goi gua sapu zama nia e Zihova pa Kadesi Banea
 koasa guguada gita kara koe Mosese, sa tie te
 Tamasa.* 7 Made navulu puta vuaheniqu si
 rau sipu garunau e Mosese sa nabulu te Zihova
 pa Kadesi Banea pude mae piko nia sa popoa
 hie. Paleke pule vala nia rau koasa sa vivinei
 hinokarana gua sapu koa pa buloqu.* 8 Ba sari
 na tie pu luli turanae koa rau, si va tarazuzui
 sari turanada, ba va tabe zonazonaia rau se
 Zihova sa qua Tamasa. 9 Gua asa ke, va tatara
 nau e Mosese sapu sari na qua koburu meke
 arau si kaqu vagi zonazona ia sa popoa sapu
 ene nuquria rau pude na mami tinago.* 10 Ego,
 kamahire ele made navulu lima vuaheni seunae
 gua zama la nia e Zihova koe Mosese totošo sapu
 ene nuquria rina tinoni Izireli sa soloso qega.
 Meke gua sapu va tatara nia Zihova si va leseve
 au Sa, osolae kamo kamahire. Doño mae au!
 Ele vesu navulu lima vuaheniqu, 11 meke korapa
 ninira eko qua mo ninoroi, ninira kekenoño gua
 totošo garunu vura nau e Mosese. Korapa pada
 pude somana pa vinaripera kekenoño sa qua

* 14:3-4 Nab 32:33, 34:14-15; Diut 3:12-17 * 14:6 Nab 14:30

* 14:7 Nab 13:1-30 * 14:9 Nab 14:24

niniranira tatasana. ¹² Ego, poni nau sa popoa toqetoqere sapu va tatara nia e Zihova koa rau koasa ranena sipu vivinei nia arau koe Mosese. Ele avosia goi sapu sari na butubutu malivi pu ta pozae Anaki si koa koari na vasileana lavalavata ta baradi. Ba hinokara tugo sapu kaqu toka nau e Zihova meke kote boka hadu taloani rau, gua puta sapu zama nia e Zihova.”

¹³ Mana nia e Zosua se Kelebi tuna koreo e Zepune, meke poni nia sa sa vasileana Heboroni pude na nana tinago. ¹⁴ Ke korapa tagoa ari na tutina e Kelebi sa tuna e Zepune pa tutina Kenazi sa popoa Heboroni, sina luli zonazonaia sa se Zihova, sa Tamasa pa Izireli. ¹⁵ Tatasana hokara, Heboroni si ta pozae Kiriati Aba*. Aba si na tie arilaena koari na tie Anaki.

Beto asa si bule sa popoa.

15

Sa Voloso Popoa Ta Poni koasa Butubutu Ziuda

¹ Ta poni pepeso sari na puku tatamana koasa butubutu te Ziuda sapu guahe:

Sa popoa si kamo koasa voloso pa Edomu sapu kamo la gua tu koasa soloso qega sapu ta pozae Zini. ² Sa voloso pa kali matao hie, si podalae pa kali gasa rimata koasa popoa pa kali gorena sa Kolo Matena, ³ meke ene sage hola la gua pa karovoana koasa sirana pa toqere sapu ta pozae Karovoana Akarabimi meke hola la pa soloso qega sapu ta pozae Zini. Ene hola latu pa kali la gua pa Izipi koasa vasileana Kadesi Banea.

---

* **14:15** Sa ginuana Kiriati Aba si na vasileana te Aba.

Beto asa si hola latu pa vasileana Hezironi meke ene sage la pa Ada, meke Karaka, ⁴ la kamo pa Azimoni. Beto asa si ene tonoto la koasa voloso pa Izipi sapu sa volosona İzipi, meke beto pa kali lodu rimata pa Kolo Meditareniani. Asa tugo sa voloso pa kali mataona sa pepeso tanisa butubutu Ziuda.

⁵ Sa voloso pa kali gasa rimata si na Kolo Matena, sage hola la gua tu kamo koasa sadana sa Ovuku Zodani. ⁶ Sa voloso pa kali gede* koasa popoa Ziuda si podalae vasina pa sadana sa Ovuku Zodani, meke sage la gua pa Beti Hoqola, meke ene luli koasa teqoteqolona sa toqere sapu dono gore la gua pa lolomo Zodani. Meke sage la gua koasa patu te Bohani sa tuna koreo e Rubeni. ⁷ Vasina sa voloso si taluarae pa Lolomo Tinasuna meke sage la gua pa Debiri, meke tiqe kekere tonoto la gua pa Qiliqali, sapu tia la ia sa Karovoana Adumimi pa kalina la koasa taba varikali. Vasina si ene hola la gua tu koasa kolo pa Enisemesi, vura la gua pa Eniroqeli. ⁸ Meke beto asa si nuquru sage gua koasa Lolomo Hinomu, koasa kalina sa toqere vasina koa sa vasileana lavata tanisa butubutu Zebusaiti pa Zerusalema. Sa voloso si hola la gua tu pa batuna sa toqere koasa kali lodu rimata pa Lolomo Hinomu, koasa hukihukirina sa kali gede* koasa Lolomo Repaimi. ⁹ Topue vasina meke la gua koasa bukaha pa Neputoa meke beto asa si la koari na vasileana tata pa toqere Eporoni. Podalae vasina si tia la gua pa Ba'ala

---

* **15:6** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata. * **15:8** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata.

sapu ta pozae Kiriati Zearimi. ¹⁰ Taluarae pa Ba'ala si ene likoho gua pa kali lodu rimata la gua koasa toqere Seira, meke ene pa kali lodu rimata koasa toqere Zearimi sapu hoke ta pozae Kesaloni. Beto asa si gore la gua pa Beti Semesi si asa, meke ene hola gua pa Timina. ¹¹ Beto asa sa voloso si ene la gua koasa toqere pa kali gede* koasa vasileana Ekoroni, meke ene la pa Sikeroni, hola nia sa toqere Ba'ala, meke hola la gua pa Zamunia, meke kokoi pa kolo Meditareniani si asa. ¹² Sa kolo Meditareniani sina voloso pa kali lodu rimata.

Pa korapadi rina voloso hire si koa sari na tinoni tadi na tatamana tanisa butubutu Ziuda.

Va Kilasi meke Vagi e Kelebi sari na Vasileana pa Heboroni meke pa Debiri
(Zazi 1:11-15)

¹³ Gua sapu ele tozi nia e Zihova koe Zosua, kukuruna hite sa popoa tanisa butubutu Ziuda si ta vala koe Kelebi sa tuna koreo e Zepune. Vagia sa sa vasileana Heboroni, sa vasileana lavata te Aba, tamana e Anaki,* ¹⁴ Hadu vura taloa ni e Kelebi sari tutina e Anaki koasa vasileana Heboroni, sari butubutu te Sesai, Ahimani, meke Talamai. ¹⁵ Taluarae vasina si asa meke la rapati sa sari na tinoni pu koa pa Debiri. Pa tooso asa si ta pozae Kiriati Sepa sa vasileana lavata asa. ¹⁶ Zama se Kelebi, "Kaqu vala nia rau sa tuqu vineki se Akasa pude haba ia sa tie bokabokana pa vinaripera pu vagia si pa Kiriati Sepa," gua. ¹⁷ Otinieli sa tuna koreo e Kenazi, sa tasina

---

* **15:11** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata. * **15:13** Zaz 1:20

koreo e Kelebi si vagina sa vasileana lavata, ke vala nia e Kelebi se Akasa sa tuna vineki meke haba ia sa. ¹⁸ Koasa rane vinarihaba, si tepa sisigitia e Otinieli se Akasa pude tepa pepeso koasa tamana, meke sipu gore koasa nana don'ki si asa si nanasia e Kelebi sapu na sa si hiva nia sa. ¹⁹ Olaña si asa, "Hivani rau si kaiqa bukaha kolo tototolo. Sa pepeso sapu ele poni nau goi si koa pa popoa popana pa popoa Neqevi." Ke poni nia e Kelebi sa pepeso sapu koa ia na bukaka kolo tototolo, keke pa kali sagena meke keke pa kali gorena.

Sari na Vasileana Tanisa Butubutu Ziuda

²⁰ Hire sari na popoa pu tagoi rina tatamana koasa butubutu Ziuda. ²¹ Sari na vasileana sapu koa seu la gua pa popoa Neqevi pa kali la gua pa Edomu si Kabuzili, Edera, Zaqura, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedesi, Hazo, Itinana, ²⁴ Zipi, Telemi, Bealoti, ²⁵ Hazo Hadata, Kerioti, Hezironi, (sapu ta pozae Hazo tugo), ²⁶ Amama, Sema, Molada, ²⁷ Haza, Qada, Hesimoni, Betipeleti, ²⁸ Haza Suala, Biasiba, Biziotia, ²⁹ Ba'ala, Limi, Ezemu, ³⁰ Eletoladi, Kesili, Homa, ³¹ Zikilaqi, Madimana, Sanisana, ³² Lebaoti, Silihimi, Aini, meke Rimoni: sa ninaedi si ka hiokona sia vasileana nomadi, turanae la tugo sari na vasivasileana hitekedi pa vari likohaedia.

³³ Sari na vasileana lavata koari na hubi toqere pa kali lodu rimata si Esitaolo, Zora, Asana, ³⁴ Zanoa, Eqanimi, Tapua, Enami, ³⁵ Zamuti, Adulamu, Soko, Azeka, ³⁶ Saraimi, Aditaimi, Qedera, meke Qederotaimi: ka manege made

vasileana lavata, turanae la sari na vasileana hitekedi pu koa pa vari likohaedia.

³⁷ Somana la dia tugo si pa Zenani, Hadasa, Miqidalaqadi, ³⁸ Dileani, Mizipa, Zokotili, ³⁹ Lakisi, Bozikati, Eqiloni, ⁴⁰ Kaboni, Lamami, Sitalisi, ⁴¹ Qederoti, Betidaqoni, Neama, meke Makeda: ka manege onomo vasileana lavata, turanae la tugo sari na vasileana hitekedi pu koa vari likohae koarini. ⁴² Somanae tugo sari na vasileana Libina, Eta, Asani, ⁴³ Ipita, Asana, Nezibi, ⁴⁴ Keila, Akizibi, meke pa Maresa: ka sia vasileana lavata, turanae la tugo sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁴⁵ Ekoroni tugo meke sari na vasileana nomadi na hitekedi sapu koa kapae koasa, ⁴⁶ meke sari doduru vasileana lavata na hitekedi kapae pa Asidodi, podalae pa Ekoroni meke kamo la pa kolo Meditareniani.

⁴⁷ Somanae sari vasileana pa Asidodi meke Qaza, turanae sari na dia vasileana nomadi na hitekedi, kamo la gua koasa ovuku koasa voloso pa Izipi meke sa raratana pa kolo Meditareniani.

⁴⁸ Koasa popoa togetogere si koa sari na vasileana Samiri, Zatiri, Soko, ⁴⁹ Dana, Kiriati Sepa sapu ta pozae Debiri tugo. ⁵⁰ Anabi, Esitemoa, Animi, ⁵¹ Qoseni, Holoni, meke Qilo: ka manege eke vasileana lavata, turanae la sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁵² Somanae tugo sari na vasileana Arabi, Duma, Esani, ⁵³ Zanimi, Beti Tapua, Apeka, ⁵⁴ Humuta, Heboroni, meke Zioro: ka sia vasileana lavata turanae sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁵⁵ Somanae tugo sari na vasileana Maoni, Kameli, Zipi, Zuta, ⁵⁶ Zezireli, Zokodeami, Zanoa, ⁵⁷ Kaini, Qibea, meke Timina: ka manege puta vasileana lavata, turanae sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁵⁸ Somanae la tugo sari na vasileana Halahulu, Betizuru, Qedoro, ⁵⁹ Ma'arata, Betanoti, meke Eletekoni: ka onomo vasileana lavata, turanae sari na vasileana hitekedi pu koa pa vari likohaedia.

⁶⁰ Somanae tugo sa vasileana Kiriati Beolo sapu ta pozae Kiriati Zearimi meke Raba: karua vasileana lavata, turanae sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁶¹ Koa pa korapa soloso qega sari na vasileana Beti Araba, Midini, Sekaka, ⁶² Nibisani, sa vasileana soloti, meke Eqed: ka onomo vasileana lavata turanae sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁶³ Ba lopu boka hadu vurani rina tinoni pa butubutu Ziuda sari na tinoni Zebusaiti pu koadi pa Zerusalem. Ke korapa koa turanae dia koari na tie pa butubutu Ziuda.*

16

Sa Voloso Popoa Ta Poni koasa Butubutu Iparemi pa Kali Lodu Rimata pa Zodani

¹ Sa voloso kali matao* kapae koe Benisimane koasa pepeso ta poni koari tutina e Zosepa si podalae pa Zodani tata pa Zeriko, meke sage la

---

* **15:63** Zaz 1:21; 2 Samuela 5:6; 1 Koron 11:4   * **16:1** Kali matao be tia la pa kali gasa rimata.

gua koasa qega. Taluarae pa Zeriko nuquru sage la gua koasa popoa toqetoqere, kamo la gua tu pa Betolo. ² Taluarae pa Betolo meke la gua pa Luzi meke hola la gua pa Ataroti Ada, vasina koa sa butubutu Arakaiti. ³ Meke ene gua pa kali lodu rimata koasa vasina tanisa butubutu Zapeleti meke kamo la gua koasa vasileana sapu ta pozae Beti Horoni Panapeka, vasina si hola la gua pa Qeza meke kamo hola la kokoi pa kolo Meditareniani.

⁴ Sari tutina e Zosepa, sapu sari na butubutu te Iparemi meke sa kukuruna Manase pu koa pa kali lodu rimatana sa Ovuku Zodani, si vagia sa dia tinago sapu guahe:

Sari na Voloso tadi na Tatamana pa Iparemi

⁵ Hie sa voloso popoa tadi na tatamana Iparemi: sa dia voloso pa kali mataona* sa popoa si podalae ene gua pa kali gasa rimata koasa vasileana Ataroti Ada meke ene sage la gua koari na toqere pa lodu rimata, meke la gua koasa vasileana sapu ta pozae Beti Horoni Panaulu. ⁶⁻⁹ Vasina si tiqe likoho la gua meke kamo koasa kolo Meditareniani.

Sa voloso pa kali gedena* sa popoa Iparemi si podalae si asa pa kali gasa rimata tata pa vasileana Zanoa, meke ene likoho gua pa kali lodu rimata vasinahite koasa popoa osolae kamo tata pa Mikimetati meke Tapua, meke hola la gua pa lolomo Kana pa kali lodu rimata osolae kamo pa Kolo Meditareniani.

---

* **16:5** Kali mataona be tia la pa kali gasa rimata.   * **16:6-9**
Kali gede be tia la pa kali gasa rimata.

Sa voloso pa kali gasa rimatana sa popoa Iparemi si podalae pa vasileana Zanoa meke ene hola la gua pa vasileana Tanati Saelo, meke ene la kamo pa vasileana Ataroti, meke hola la pa Nara osolae kamo pa Ovuku Zodani tata pa vasileana Zeriko. Kaiqa vasileana pa kali gasa rimata koasa popoa pa korapana sa voloso Iparemi si koa pa korapana sa popoa Manase tatasana, ba Zosua si valani koasa butubutu Iparemi. Arini sari na popoa pu ta poni koasa butubutu te Iparemi pude na dia tinago. ¹⁰ Ba lopu hadu vurani rini sari na tinoni Kenanaiti kokoadi pa Qeza, ke koa turaṅae mo koari na tinoni Iparemi kamo pa rane ṅinoroi si arini, ba tava zukuru pa tinavete ṅinirana mo si arini pa hiniva tadi na tie pa butubutu Iparemi.*

17

Sa Butubutu Manase pa Kali Lodu Rimata pa Zodani

¹ Kukuruna sa pepeso pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani si ta vala koari kaiqa puku tatamana saripu tuti mae guadi koasa tuna koreo kenuna e Zosepa sapu se Manase. Makiri, sa Tamana e Qileadi sina tuna koreo kenuna e Manase meke na tie varane pa vinaripera, ke ta vala koasa sari na popoa Qileadi meke Basani kali gasa rimata pa Zodani. ² Sa pepeso kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani si ta vala koari doduru puku tatamana koa holadi pa butubutu te Manase: Abieza, Heleki, Asirieli, Sekemi, Hepa, meke Semida. Arini sari na koburu koreo

---

* **16:10** Zaz 1:29

pododi mae gua koe Manase sa tuna koreo e Zosepa, meke na koimata si arini koari hopeke dia puku tatamana. ³ Zelopehadi, tuna koreo e Hepa sa tuna e Qileadi, tuna Makiri, sa tuna e Manase, si lopu podo koreo ba koba vineki mo. Sari pozadi si ari Mala, Noa, Hoqola, Milika, meke e Tiriza. ⁴ La si arini koe Eleaza sa hiama meke koe Zosua tuna e Nani meke koari na koimata, meke zama, “Ele tozi nia e Zihova se Mosesese pude poni nia koa gami meke gua tugo koari na tasimami karokarovo koreo, kukuruna sa pepeso pude tagoa.” Ke gua sapu ele zama nia e Zihova, ta poni pepeso si arini turanae koari na tasidia koreo.* ⁵ Gua asa ke vagi e Manase ka manege puta hinia, turanae ni sari na popoa Qileadi meke Basani pa kali gasa rimata pa Zodani. ⁶ Ta evana sapu gua asa sina ta poni pepeso beto sari na tutidia barikaleqe na koreo. Sa pepeso pa Qileadi si ele ta poni koasa kukuruna sa butubutu Manase pu koa pa kali gasa rimata koasa Ovuku Zodani pude tadirini.

⁷ Sa popoa te Manase pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani si podalae koasa voloso pa butubutu te Asa meke kamo koasa vasileana Mikimetati, pa kali gasa rimata koasa vasileana Sekemi. Sa voloso si ene gua pa kali matao* koasa popoa pude va somani sari na tie Eni Tapua. ⁸ Sa pepeso pa vari likohaena Tapua si te Manase, ba sa vasileana Tapua koasa voloso, si tadi na tie pa tutina e Iparemi. ⁹ Sa voloso si ene gore la gua koasa lolomo Kana osolae kamo pa

---

* **17:4** Nab 27:1-7   * **17:7** Kali matao be tia la pa kali gasa rimata.

Kolo Meditareniani pa kali lodu rimata. Kaiqa vasileana te Iparemi, ba koa mo pa korapana sa voloso te Manase pa kali gedena* sa lolomo. ¹⁰ Iparemi si koa la gua pa kali mataona meke Manase pa kali gedena, meke sa voloso pa kali lodu rimata sina kolo Meditareniani. Sa butubutu Asa si koa la gua pa kali gedena* pa kali lodu rimata, meke sa butubutu Isaka si koa pa kali gede tugo pa kali gasa rimata. ¹¹ Pa korapana sa voloso tadi na butubutu Isaka meke Asa, si vagi e Manase sari na vasileana Beti Sani meke Ibileami, turanae la tugo sari na vasileana pu koa vari likohaedi meke gua tugo Doro sapu koa pa raratana masa, Edora, Tanaka, Meqido, meke sari na dia vasileana hitekedi pa vari likohaedi. ¹² Sari na tinoni koasa butubutu te Manase si lopu boka hadu pani sari na tinoni pu koa koari na vasileana lavata arini, ke koa dia mo vasina sari na tinoni Kenani.* ¹³ Meke sipu n̄n̄ira sari na tinoni Izireli, ba lopu ta hadu taloa sari na tinoni Kenani, ba tava zukuru pa tinavete n̄n̄iradi mo si arini pa hiniva tadi na tie pa butubutu Manase.

Tepa Pepeso Pule sari na Butubutu Iparemi meke Manase

¹⁴ Zama koe Zosua sari na tutina e Zosepa, “Soku hola si gami sina manani gami e Zihova. Gua asa ke hiva nigo gami pude ponini gami goi kaiqa pepeso pule.”

---

* **17:9** Kali gedena sa lolomo be tia la pa kali gasa rimata.

* **17:10** Kali gedena be tia la pa kali gasa rimata. * **17:12**

Zaz 1:27-28

¹⁵ Olaña se Zosua, “Be soku hola si gamu meke lopu garomia sa popoa toqetoqere pa Iparemi, si mi nuquru va korapa la ia sa muqe; mamu ropai telemia kaiqa pepeso pa vasina tadi na tie Perizaiti meke Repaimi.”

¹⁶ Olaña si arini, “Lopu pada mami gami sa popoa toqetoqere; sari na tinoni Kenani pa pezara nomana si ari dia totopili aeana; arini pu koa pa Beti Sani meke sari na vasileana pa vari likohaena meke saripu koa pa Lolomo Zezireli.”

¹⁷ Zama la koari butubutu Iparemi meke Manase pa kali lodu rimata se Zosua, “Soku hola tugo si gamu meke ninira hola si gamu. Kote boka sokudi sari mia hinia pepeso. ¹⁸ Sa popoa toqetoqere si kaqu tamugamu. Be muqe si asa, ba kaqu ropaia gamu meke tagoa kamo pa doduru vasina. Meke sari na tinoni Kenani pu tago totopili aeana meke niniradi, ba kaqu hadu pani gamu si arini.”

18

Sari na Voloso Popoa tadi Ka Zuapa Butubutu Izireli Pule

¹ Mudina sipu ele va kilasia rini sa popoa si varigara pa Saelo sa doduruna sa butubutu Izireli meke va turua rini sa Ipi Hopena te Zihova vasina. ² Ka zuapa sari na butubutu tie Izireli saripu lopu ele tava hia poni pepeso. ³ Ke zama la koari na tie Izireli se Zosua, “Ve seunae gua si kote aqa si gamu meke tiqe kote la vagia sa popoa sapu ele ponini gamu e Zihova sa Tamasa tadi na tiatamamia gamu? ⁴ Vizata mae ni ka neta tie

koari hopeke butubutu. Kote garunu vura ni rau koasa doduruna sa voloso popoa pude la kubere vura nia sa voloso popoa sapu hiva nia rini, pude na mia tinago pa hopeke butubutu. Meke kaqu pule mae koa rau si arini. ⁵ Sa popoa si kaqu ta paqaha zuapa koa rini. Ziuda si kote koa koasa nana voloso pa kali mataona* sa popoa Kenani, meke se Zosepa si koasa nana voloso pa kali gede. ⁶ Meke sipu ele kubere va minaki rini sari ka zuapa pinaqaha popoa, si mamu paleke maeni koa rau. Meke kote tiqe vari mudumudukeda ni rau pude tepa poni gamu koe Zihova. ⁷ Sa butubutu Livae si lopu vagi vina hia turaṅae koa gamu doduru sina sa dia hinia sina tinavete hiamā si arini pude nabulu nia se Zihova. Sari na butubutu te Qadi, Rubeni, meke kukuruna Manase pa kali gasa rimata koasa Ovuku Zodani si ele vagi dia popoa saripu ele poni ni e Mosese sa nabulu te Zihova koa rini.”

⁸ Sipu korapa topue la sari na tie pude la kubere vurani sari na popoa, si tozia e Zosua sa vina kalalasa hie koarini: “Enea sa doduruna sa popoa, mamu kubere vura nia, beto asa mamu pule mae koa Rau. Meke kaqu tepa poni gamu Rau koe Zihova pa vinari mudumudukedai pa Saelo.” ⁹ Ke topue la pa doduruna sa popoa sari na tie meke kubere gorengi sari guguaḍi ri ka zuapa pinaqaha popoa; va hia guni tugo rini sari na vasileana hitehite. Meke tiqe pule la koe Zosua koari vina turu ipi pa Saelo si arini. ¹⁰ Vari mudumudukeda ni e Zosua pa inoki patu

---

* **18:5** Kali mataona be tia la pa kali gasa rimata.

Urimi meke Tumimi pude tepa poni koe Zihova, meke hopeke poni sa koari na butubutu Izireli koa holadi sari na kukuru popoa.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koe Benisimane

¹¹ Sa voloso popoa sapu tadi na tatamana koasa butubutu te Benisimane si ta vala koa sa kekenu hokara. Sa dia pepeso si pa varikorapadi rina butubutu Ziuda meke Zosepa. ¹² Sa dia voloso pa kali gedena* sa popoa si podalae pa Ovuku Zodani meke ene sage gua pa pezara tata pa Zeriko pa kali seu gua sa Kolo matena meke ene sage gua koasa popoa toqetoqere kamo la gua tu koasa qega pa vasileana Beti Aveni. ¹³ Beto asa, sa voloso si ene sage la gua pa kali Zerusalem pa Luzi sapu ta pozae Betolo tugo, meke tiqe gore gua pa Ataroti Ada koasa toqere sapu koa pa kali Zerusalem koasa vasileana Beti Horoni Panapeka. ¹⁴ Ene gore la gua sa voloso koasa toqere sapu tia la gua koasa vasileana Beti Horoni Panapeka, meke ene la pa kali lodu rimata meke likoho la gua pa kali gede koasa kalina sa toqere sapu tia la gua pa kali lodu rimata meke ene la pa Kiriati Beolo sapu ta pozae Kiriati Zearimi, sa vasileana tanisa butubutu Ziuda. Asa tugo sa kokoina sa voloso pa kali lodu rimata. ¹⁵ Sa voloso koasa popoa Benisimane pa kali matao* si podalae pa kali lodu rimata pa hukihukirina Kiriati Zearimi meke hola la gua pa kali gasa rimata koari na bukaha pa Neputoa. ¹⁶ Beto asa si gore la gua si asa koasa hubina sa toqere sapu

---

* **18:12** Kali gede be tia la pa kali gasa rimata. * **18:15** Kali matao be tia la pa kali gasa rimata.

doño karovo la gua koasa Lolomo Hinomu, meke sa Lolomo Repaimi si koa pa kali Ziuda. Ene hola gua si asa koasa sa Lolomo Hinomu pa kali Ziuda koasa vasileana tadi na tie Zebusaiti meke ene la gua pa Eniroqeli. ¹⁷ Vasina si likoho la gua pa vasileana Enisemesi, meke tiqe hola la gua pa Qeliloti sapu doño la koasa sirana karovoana sapu ta pozae Adumimi. Beto asa si gore la gua sa voloso koasa patu te Bohani (Bohani sina tuna koreo e Rubeni). ¹⁸ Beto asa si ene hola gua koasa teqoteqolona pa kali gedena sa toqere sapu doño gore la gua pa lolomo Zodani. Meke tiqe ene gore la gua koasa lolomo, ¹⁹ hola gua pa kali gedena sa teqoteqolona sa toqere Beti Hoqola, meke kokoi koasa sada Ovuku Zodani sapu vura la gua pa Kolo Matena. Asa sa voloso pa kali matao* koasa popoa Benisimane. ²⁰ Sa Ovuku Zodani sina voloso pa kali gasa rimata. Arini sari na volosodi rina popoa saripu ta vagi koari na puku tatamana pa butubutu Benisimane pude na dia tinago.

²¹ Sari na vasileana tadi na puku tatamana pa butubutu Benisimane si gua hire: Zeriko, Beti Hoqola, Emeki Kezizi, ²² Beti Araba, Zemaraimi, Betolo, ²³ Avimi, Para Opara, ²⁴ Separamoni, Opini, meke Qeba; Ka manege rua vasileana meke turanae la tugo sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedi. ²⁵ Tagoi tugo rini sari na vasileana Qibione, Rama, Biaroti, ²⁶ Mizipa, Sepira, Moza, ²⁷ Rekemi, Irapeli, Tarala, ²⁸ Zela, Haelepi, Kiriati Zearimi; ari ka manege made

---

* **18:19** Kali matao be tia la pa kali gasa rimata.

vasileana, turanae la sari na vasileana hitekedi pu koa pa vari likohaedia. Arini sari na pepeso saripu vagi rina puku tatamana koasa butubutu Benisimane pude na dia tinago.

19

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Butubutu Simione

¹ Sa pinaqaha vina rua si ta tavete koari na puku tatamana koasa butubutu Simione. Sa volosona sa si koa pa korapana tu sa pepeso ta vala koasa butubutu te Ziuda. ² Sari na vasileana pu koa koasa popoa tanisa butubutu Simione si gua hire: Biasiba, Siba, Molada,* ³ Haza Suala, Bala, Ezemu, ⁴ Eletoladi, Betulu, Homa, ⁵ Zikilaqi, Beti Makaboti, Haza Susa, ⁶ Beti Lebaoti meke Saruheni; ka manege neta vasileana lavata meke turanae la sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia.

⁷ Turanae la tugo sari na vasileana Aini, Rimoni, Eta, meke Asani: ka made vasileana lavata, meke turanae la sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia. ⁸ Somanae sari na vasileana lavata kamo la gua tu pa Balati Bia (babe Rama pa popoa Neqevi). Arini sari na popoa saripu vagi rina puku tatamana koasa butubutu te Simione pude na dia tinago. ⁹ Koa gua sapu noma hola sa pinaqaha pepeso te Ziuda noma hola nia gua sapu ta hivae, si ta paqaha vala koasa butubutu te Simione sa kukuruna sa pepeso.

---

* **19:2** 1 Koron 4:28-33

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Butubutu Zeboloni

¹⁰ Sa pinaqaha vina neta koasa voloso popoa si ta tavete poni koari na puku tatamana tanisa butubutu Zeboloni. Sa voloso pepeso sapu vagia rini si seu kamo la gua tu pa Saridi. ¹¹ Vasina si topue sa voloso meke ene lodu rimata la gua pa Marala, ene kapae pa Dabeseti, meke sa leana hite pa kali gasa rimata pa Zokoneami. ¹² Pa kali gasa rimata Saridi si ene gua sa meke hola la gua pa Kisiloti Tabora, meke hola la gua pa Daberati, meke sage la gua pa Zapia. ¹³ Hoda hola la pa kali gasa rimata vasina, meke la gua pa Qati Hepa meke Etikazini, tonoto la gua pa Nea pa sirana la gua pa Rimoni. ¹⁴ Pa kali gedena* sa popoa Zeboloni sa voloso si likoho la gua pa Hanatoni, meke kamo koasa lolomo Ipitahale. ¹⁵ Ta vagi sari na vasileana gua hire pa korapana sa popoa: Katata, Nahalala, Simironi, Idala, meke Betilihema; ka manege rua vasileana lavata meke turanae la tugo sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia. ¹⁶ Sari na vasileana lavata arini meke sari na dia vasileana hitekedi si koa koasa popoa sapu vagi rina puku tatamana koasa butubutu Zeboloni pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koe Isaka

¹⁷ Sa pinaqaha vina made koasa voloso popoa si ta tavete poni la koari na puku tatamana tanisa butubutu Isaka. ¹⁸ Somana nuquru koasa vasina asa sari na vasileana gua hire: Zezireli, Seluloti, Sunemu, ¹⁹ Haparaimi, Sioni, Anaharati, ²⁰ Rabiti

* **19:14** Kali gedena be tia la pa kali gasa rimata.

Kisioni, Ebeze, ²¹ Remete, Eqanimi, Enihada meke pa Betipazeze. ²² Meke kamo la gua tugo koasa voloso pa Tabora, Sahazuma, meke Beti Semesi, kokoi pa Ovuku Zodani. Pa korapana sa popoa Isaka si ka manege onomo vasileana lavata meke turanae la sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedia. ²³ Sari na vasileana lavata arini meke sari na vasileana hitekedi si koa koasa pepeso sapu vagi rina puku tatamana tanisa butubutu te Isaka pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Butubutu Asa

²⁴ Sa pinaqaha vina lima koasa voloso popoa si ta tavete poni la koari na puku tatamana tanisa butubutu Asa. ²⁵ Somana nuquru koasa dia voloso pepeso sari na vasileana gua hire: Helekati, Hali Beteni, Akasapu, ²⁶ Alameleki, Amada, meke Misala. Pa kali lodu rimata si ta tiqo kamo pa Kameli meke Siho Libinati. ²⁷ Beto asa si ene la gua pa kali gasa rimata sa voloso pa Betidaqoni, tiqo la gua koasa popoa Zeboloni meke sa lolomo Ipitahele meke pa kali gasa rimata sa butubutu Asa si ene la gua pa Betemeke meke Neieli. Beto asa si hola la gua pa Kabulu, ²⁸ Eboroni, Rehobi, Hamoni, meke Kana, kamo la gua tugo pa Saedoni. ²⁹ Beto asa kekere la gua pa Rama, meke koasa voloso kamo la ia sa vasileana lavata ta barana pa Taea. Beto asa si tiqe kekere la gua pa Hosa meke kokoi pa kolo Meditareniani. Somana la tugo sari na vasileana Mahalabi, Akizibi, ³⁰ Uma, Apeka, meke Rehobi; ka hiokona rua vasileana lavata meke turanae la tugo sari na dia vasileana hitekedi pa vari likohaedi. ³¹ Sari na vasileana lavata meke sari

na vasileana hitekedi arini si koa koasa pepeso tadi na tatamana pa butubutu Asa. Vagi rini pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Butubutu Napitalai

³² Sa pinaqaha vina onomo koasa voloso popoa si ta tavete poni la koari na puku tatamana tanisa butubutu Napitalai. ³³ Sa voloso si topue gua pa Helepu meke ene la koasa huda oaku pa Zanimi, hola la gua tu pa Adaminekebi meke Zamunia, kamo la gua tugo pa Lakumu, meke kokoi pa Ovuku Zodani. ³⁴ Vasina si kekere la gua pa kali lodu rimata sa voloso meke ene la gua pa Azinoti Tabora, beto asa si topue vasina meke la gua pa Hukoko, kamo koasa voloso tugo tanisa butubutu Zeboloni pa kali mataona* sa popoa. Sa voloso tanisa butubutu Asa si pa kali lodu rimata, meke sa Ovuku Zodani si pa kali gasa rimata. ³⁵ Sari na vasileana lavata ta baradi si pa Zidimi, Zere, Hamati, Rakati, Sinereti, ³⁶ Adama Rama, Hazo, ³⁷ Kedesi, Ederei, Enihazo, ³⁸ Ironi, Maqidala, Horemu, Betanati, meke Beti Semesi; manege sia sari na vasileana lavata meke turanae la sari na vasileana hitekedi pa vari likohaedi. ³⁹ Sari vasileana lavata arini meke sari dia vasileana hitekedi si koa koari na popoa sapu ta hia ni rina tatamana pa butubutu te Napitalai pude na dia tinago.

Sa Voloso Popoa Ta Vala koasa Butubutu Dani

---

* **19:34** Kali mataona be tia la pa kali gasa rimata.

⁴⁰ Sa pinaqaha vina zuapa koasa voloso popoa si ta tavete poni la koari na puku tatamana tanisa butubutu Dani. ⁴¹ Sari na vasileana hire si somana koasa popoa: Zora, Esitaolo, Isemesi, ⁴² Salabimi, Aizaloni, Itila, ⁴³ Eloni, Timina, Ekoroni, ⁴⁴ Eleteke, Qibetoni, Balati, ⁴⁵ Zehudi, Beneberaki, Qatirimoni, ⁴⁶ Mezakoni, Rakoni, meke gua tugo sa popoa sapu vari likohae nia sa vasileana Zopa. ⁴⁷ Sipu lopu boka vagia rina tie pa butubutu te Dani sa popoa pa korapana sa voloso tadirini, si la rapatia rini sa vasileana Laisi. Tuqe vagia rini, va matei rini sari na tie, meke vagia rini pude na dia tinago. Koa si arini vasina meke hobe nia Dani rini sa pozana sa popoa pa Laisi poza luli nia rini koasa tamadia nomana.* ⁴⁸ Sari vasileana lavata arini meke sari dia vasileana hitekedi si koa koasa popoa pu ta vala koari tatamana tanisa butubutu Dani pude na dia tinago.

Sa Pepeso Ta Hia Vala koe Zosua

⁴⁹ Sipu va hokotia rina tinoni Izireli sa vina hiana sa pepeso si vala nia rini koe Zosua sa tuna koreo e Nani kukuruna sa pepeso pude tanisa soti. ⁵⁰ Gua sapu tozi ni Zihova pude ponia sa vasina gua sapu tepa ia sa: Timinati Sera pa popoa toqetoqere pa Iparemi si ta vala koasa. Kuri pulea sa sa vasileana lavata meke koa nana vasina.

Hokoto sa Vina Hia Pepeso

⁵¹ Sa hiama se Eleaza, Zosua sa tuna koreo e Nani, meke sari na koimata koari na puku

---

* **19:47** Zaz 18:27-29

tatamana koasa butubutu Izireli si va hia i sari na pepeso arini pa vinari mudumudukeda pa inoki patu Urimi meke Tumimi pude nanasia se Zihova pa Saelo pa kenuna sa sasadana sa Ipi Hopena te Zihova pa sirana gua asa si va hokotia rini sa vina hiana sa pepeso.

20

Sari na Vasileana Tadi na Tie Govetedi

¹ Meke tozi nia e Zihova se Zosua * ² pude zama la koari na tinoni Izireli, "Vizati sari vasileana tadi na tie govetedi sapu tozia Rau koe Mosese guguadi. ³ Sa tie pu va matea si keke tie lopu pa nana hiniva soti, si boka govete la vasina pude ta leseve koasa pu hata ia pude tubehe hobe. ⁴ Boka govete la si asa koa keke koari na vasileana lavata hire, meke la koasa vasina tana vinaripituina koasa sasadana sa vasileana lavata, meke tozi va minaki koari na koimata gua sapu ta evana. Kote va malumia rini pude nuquru koasa vasileana lavata meke ponía vasina rini pude koa, pude boka koa hola vasina si asa. ⁵ Be luli la vasina sa tie pu hiva tubehe hobe, lopu kaqu va malumia rina tie pa vasileana lavata si asa. Kaqu va sarea rini si asa sina lopu pa nana hiniva meke va mate ia sa sa tie. ⁶ Boka koa si asa koasa vasileana lavata osolae turaña la nia rini si asa pa vinaripitui, meke pana be mate tu sa nati hiama si kote tige boka pule sa tie koasa nana vasileana pu govete veko pania sa."

---

* **20:1** Nab 35:9-34; Diut 4:41-43, 19:1-13

⁷ Ke pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani si veko vata kalei rini sari na vasileana Kedesi pa Qaleli koasa popoa toqetoqere pa Napitalai, Sekemi pa popoa toqetoqere pa Iparemi, meke Heboroni koasa popoa toqetoqere pa Ziuda. ⁸ Pa kali gasa rimata pa Zodani pa pezara panaulu pa kali gasa rimata pa Zeriko, si vizatia rini sa vasileana Bezere koasa voloso popoa te Rubeni; vizatia rini sa vasileana Ramoti pa Qileadi pa voloso popoa te Qadi; meke sa vasileana Qolani pa Basani pa voloso popoa te Manase. ⁹ Arini sari na vasileana lavata tadi na tie govetedu pu ta vizata pude tadi doduru tinoni Izireli babe na tie karovodi saripu koa turanae koarini. Be lopu pa nana hiniva soti meke va matea keke tie sa turana, si kote boka la hata tinokae si asa koa keke vasina asa. Boka govete si asa koasa tie pu hata ia pude tubehe hobe; lopu kaqu boka tava mate hōboro si asa osolae ta pitu kekenu.

21

Sari na Vasileana Lavata Tadi na Tinoni pa Butubutu Livae

¹ Sari na koimata koari na puku tatamana pa butubutu Livae si la koe Eleaza sa hiamā, meke Zosua tuna koreo e Nani. ² Zama si arini koarini pa Saelo koasa popoa Kenani, “Tozi veko nia e Zihova koe Mosese sapu kaqu ta poni vasileana lavata si gami pude koa, meke gua tugo sari kaiqa pezara duduli pa vari likohaedi pude boka koa sari mami bulumakao na sipi.”* ³ Ke lulia rina tinoni Izireli sa hiniva te Zihova meke poni ni

---

* 21:2 Nab 35:1-8

rini koari na tinoni pa butubutu Livae si kaiqa pezara dudulidi meke na vasileana lavata koari na hopeke dia voloso popoa pude koai rina tie Livae.

⁴ Sari na puku tatamana pa butubutu Livae koasa tutina e Kohati si ta hia poni kenu vasileana lavata. Sari puku tatamana arini si tuti gore mae gua koe Eroni sa hiamā, meke ta poni ni rini si ka manege neta vasileana koasa voloso popoa te Ziuda, Simione, meke Benisimane.

⁵ Sari doduru pule koasa butubutu te Kohati si ta poni ni si ka manege puta vasileana lavata koasa voloso popoa te Iparemi, Dani, meke sa kukuruna Manase pa kali lodu rimata pa Zodani.

⁶ Sa butubutu te Qerisoni si ta poni ni si ka manege neta vasileana lavata koasa voloso popoa tadi na butubutu Isaka, Asa, Napitalai, meke sa kukuruna Manase pa kali gasa rimata.

⁷ Sari na puku tatamana koasa butubutu te Merari si ta poni ni si ka manege rua vasileana lavata koasa voloso popoa tadi na butubutu Rubeni, Qadi, meke Zeboloni.

⁸ Pa vinari mudumudukedai, si poni ni rina tinoni Izireli koari na tinoni pa butubutu Livae sari na pezara dudulidi na vasileana lavata gua sapu va tatara nia e Zihova koe Mosese.

⁹ Hire pozadi sari na vasileana lavata koari na voloso popoa te Ziuda, meke Simione saripu ta vala ¹⁰ koari tutina e Eroni saripu tuti gore mae guadi koasa butubutu te Kohati, pa butubutu Livae. Tadirini vinahia si ta tavete kekenu. ¹¹ Ta poni nia rini sa vasileana lavata pa Aba (Aba si na tamana e Anaki), kamahire si ta pozae

Heboroni si asa, koasa vasina toqetoqere pa Ziuda, turaṅae la tugo sari na pezara duduli pa vari likohaedi. ¹² Ba sari na inuma koasa vasileana lavata meke sari na vasileana hitekedi pa vari likohaena si ele ta vala koe Kelebi, sa tuna koreo e Zepune pude na nana tinago.

¹³ Turaṅae la tugo pa Heboroni (keke koari na vasileana lavata tadi na tie govetedi) sari na vasileana lavata hire si somana ta vala koari tutina e Eroni sa hiama: Libina ¹⁴ Zatiri, Esitemoa, ¹⁵ Holoni, Debiri, ¹⁶ Aini, Zuta, meke Beti Semesi, turaṅae la tugo sari pezara dudulidi; ka sia vasileana lavata pa butubutu te Ziuda meke e Simione. ¹⁷ Pa voloso popoa koasa butubutu Benisimane si ta poni ni tugo rini si ka made vasileana lavata: Qibione, Qeba, ¹⁸ Anatoti, meke Alamoni, turaṅae tugo sari na pezara dudulidi. ¹⁹ Ka manege neta vasileana lavata vinarigaraedi turaṅae la tugo sari na pezara dudulidi si ta vala koari na hiama koari na tutina e Eroni.

²⁰ Sari kaiqa puku tatamana pule koari tutina Livae koasa butubutu te Kohati si ta poni ni rini si kaiqa vasileana lavata koasa voloso popoa te Iparemi. ²¹ Ka made vasileana lavata si ta poni ni rini: Sekemi meke sari na pezara duduli koasa popoa toqetoqere pa Iparemi (keke vasileana lavata tadi na tie govetedi), Qeza, ²² Kibizaemi, meke Beti Horoni, turaṅae la tugo sari dia pezara duduli. ²³ Pa voloso popoa te Dani si ta poni ni si ka made vasileana lavata: Eleteke, Qibetoni, ²⁴ Aizaloni, meke Qatirimoni, turaṅae la tugo sari na dia pezara duduli. ²⁵ Pa voloso

popoa pa Manase pa kali lodu rimata pa Zodani, karua vasileana lavata tugo si ta poni ni rini: Tanaka meke Qatirimoni, turaṅae la tugo sari dia pezara duduli. ²⁶ Sari na puku tatamana koasa butubutu te Kohati; arini si vagi si ka manege puta vasileana lavata vinarigaraedi, turaṅae la tugo sari na pezara duduli.

²⁷ Keke puku butubutu Livae pule, pa tutina e Qerisoni si vagi pa voloso popoa te Manase pa kali gasa rimata si karua vasileana lavata: Qolani pa Basani (keke koari na vasileana lavata tadi na tie govetedi) meke pa Bisitera, turaṅae sari na dia pezara duduli. ²⁸ Pa voloso popoa pa butubutu Isaka si vagi rini sari ka made vasileana lavata: Kisioni, Daberati, ²⁹ Zamuti, meke Eḡanimi, turaṅae la tugo sari dia pezara duduli. ³⁰ Pa voloso popoa tanisa butubutu Asa si vagi tugo rini sari ka made vasileana lavata: Misala, Abidoni, ³¹ Helekati, meke Rehobi, turaṅae la tugo sari na pezara duduli. ³² Pa voloso popoa te Napitalai si vagi tugo rini sari ka neta vasileana lavata: Kedesi pa Qaleli turaṅae la tugo sari na pezara duduli (keke vasileana lavata tadi na tie govetedi), Hamoti Doro meke Katani, turaṅae la tugo sari na pezara duduli. ³³ Vinarigaraedi ri doduru vasileana lavata meke sari na pezara duduli saripu vagi ri hopehopeke puku tatamana koasa tutina Qerisoni si ka manege neta.

³⁴ Sari doduru tinoni pule pa butubutu Livae pa tutina e Merari si vagi tugo sari ka made vasileana lavata koasa voloso popoa tanisa butubutu Zeboloni: Zokoneami, Kata, ³⁵ Dimina, meke Nahalala, turaṅae la tugo sari na pezara

duduli. ³⁶ Pa voloso popoa pa butubutu Rubeni si ka made vasileana lavata si vagi rini: Bezere, Zahazi, ³⁷ Kedemoti, meke Mepata, meke turaṅae la tugo sari pezara duduli. ³⁸ Pa butubutu Qadi si vagi rini si ka made vasileana lavata: Ramoti pa popoa Qileadi, meke turaṅae la tugo sari pezara dudulidi (keke vasileana lavata tadi na tie govotedi), Mahanaimi, ³⁹ Hesiboni, meke Zazera, meke turaṅae la tugo sari pezara duduli. ⁴⁰ Ke sa tutina e Merari si ta hia poni ni si ka manege rua vasileana lavata.

⁴¹⁻⁴² Koasa pepeso sapu tagoa rina tinoni Izireli, si ka made ṅavulu vesu vasileana lavata vinarigaraedi turaṅae sari pezara duduli, si vala ni rini koari na tinoni pa butubutu Livae.

Tagoa rina Tinoni Izireli sa Popoa

⁴³ Ke poni ni Zihova koari na tinoni Izireli sa doduruna sa popoa sapu va tatara nia Sa koari na tiatamadia sapu kaqu vala nia Sa, gua. Sipu ele tagoa rini sa popoa sana si koa vasina si arini. ⁴⁴ Vekoa e Zihova sa binule koasa doduruna sa popoa gua sapu ele va tatara nia Sa koari na tiatamadia. Lopu hite keke koari doduru dia kana si boka va kilasi si arini. Sina poni ni e Zihova koari na tinoni Izireli sa minataqara koari doduru dia kana. ⁴⁵ Kopu beto ni e Zihova sari doduru Nana vina tatara pu va tatara ni Sa koari na tinoni Izireli.

22

Garunu Puleni e Zosua pa Dia Popoa sari na Butubutu pa Kali Gasa Rimata

¹ Meke tioko varigara ni e Zosua sari na tinoni koari na butubutu te Rubeni, Qadi, meke te Manase pa kali gasa rimata. ² Zama la i sa, “Ele evaṅi gamu sari doduru ginugua leadi saripu garununi gamu e Mosese sa nabulu te Zihova, meke ele va tabei gamu sari doduru qua ginarunu.* ³ Lopu hite keke totošo si luara pani gamu sari na turaṅamia. Tavetavete va ṅiṅira si gamu koasa vina tabena sa hiniva te Zihova sa mia Tamasa. ⁴ Ego, gua sapu va tatara nia e Zihova sa mia Tamasa, si ele poni ni Sa koari tinoni Izireli turaṅamia sa binule. Ke pule la pa mia popoa koasa pepeso sapu va rutia gamu pude na mia soti, sa pepeso pa kali gasa rimata pa Zodani sapu vatu nia sa nabulu te Zihova sapu se Mosese koa gamu. ⁵ Mi kopu valeana pude va tabea sa tinarae te Zihova sapu tozini gamu e Mosese: tataru nia se Zihova sa mia Tamasa, luli sari Nana hiniva, va tabei sari Nana tinarae, soto va nabu koa Sa, mamu nabulu va hinokara nia pa doduru bulomia na maqomaqo mia.”
⁶⁻⁸ Manani e Zosua meke garunu puleni sa pa dia popoa koari na zinama gua hire: “Kamahire tagotago hola si gamu totošo kekere pule la pa mia popoa. Soku hola mia bulumakao na sipi, siliva na qolo, boronizi, aeana, meke soku hola mia poko. Va hia poni koari na turaṅamia saripu gua vagi gamu koari na mia kana.” Meke tiqe taluarae la pa dia popoa si arini.

Ele vala nia e Mosese sa popoa Basani pa kali gasa rimata pa Zodani koasa kukuruna sa butubutu Manase, ba sa kukuruna pule sa

---

* 22:2 Nab 32:20-32; Zos 1:12-15

butubutu Manase si poni pepeso e Zosua pa kali lodu rimata koasa Ovuku Zodani somanae tugo koari kaiqa butubutu pule.

⁹ Ke sari na tinoni tanisa butubutu te Rubeni, Qadi, meke Manase pa kali gasa rimata si pule pa dia popoa. Veko pani rini pa Saelo sari doduru butubutu Izireli pa popoa Kenani, meke topue la koari dia popoa soti, sa popoa pa Qileadi, sapu ele vagia rini gua sapu va tatara nia e Zihova koe Mosese.

Sa Hope Kapae pa Zodani

¹⁰ Sipu kamo sari na butubutu Rubeni, Qadi, meke kukuruna Manase pa Qeliloti sapu koa pa kali lodu rimata pa Ovuku Zodani, si kuria rini si keke hope nomana hola koasa kalina sa ovuku vasina. ¹¹ Meke sipu avosia ri doduru tinoni Izireli sapu sari na tinoni koari na butubutu te Rubeni, Qadi, meke kukuruna Manase si kuria si keke hope pa Qeliloti, pa kali lodu rimata koa sa Ovuku Zodani, ¹² si varigara mae beto pa Saelo sari na butubutu Izireli pa lodu rimata pude la rapati sari kasa butubutu pa kali gasa rimata.

¹³ Meke garunu la nia rina tinoni Izireli se Pineasi, tuna koreo e Eleaza sa hiamana la koari na tinoni pa butubutu Rubeni, Qadi, meke kukuruna Manase pa popoa Qileadi. ¹⁴ Ka manege puta koimata si luli turanae koe Pineasi; hopeke rini sina palabatu koari na puku tatamana koari na butubutu pa lodu rimata. ¹⁵ La si arini pa popoa Qileadi koari tie pa butubutu te Rubeni, Qadi, meke kukuruna Manase, ¹⁶ zama la koarini si arini, “Doduru tie koasa vinarigarae tie te

Zihova si zama atu koa gamu, 'Na venagua ke tavete la nia gamu sa tinavete kaleana hie koasa Tamasa pa Izireli? Kilua gamu se Zihova totosona kuria gamu sa hope!'^{*} ¹⁷ Balabala i sari nada sinea pa Peoro, sipu va kilasa ni oza e Zihova sari Nana tie soti? Korapa ta sigiti nia mo gami he sa ginugua asa. Ve a lopu ele pada sa sinea asa?'^{*} ¹⁸ Ve a kote koromia lulia gamu kamahire si Asa? Pude va karia gamu se Zihova ninoroi, kote ta naziri ni Sa sari doduru tinoni Izireli vugo. ¹⁹ Ego, be lopu garo sa mia popoa pude vahesia se Zihova vasina, karovo mae koasa pepeso tamigami; mamu koa vasina. Ba lopu va karia se Zihova babe kilu pani gami gamu pa kinurina si keke votiki hope sapu lopu na hope hinokara te Zihova. ²⁰ Balabala ia gua sapu tavetia e Ekani, sa tuna koreo e Zera, sipu lopu hiva va tabea sa tinarae koari na likakalae ta vizata vata kale pude vala ni koe Zihova babe sulu pani saripu kaqu ta huara palae. Doduruna mo sa butubutu Izireli si tava kilasa nia, lopu mate eke nia Ekani sa nana sinea.'''^{*}

²¹ Olaņi rina tie pa butubutu te Rubeni, Qadi, meke kukuruna Manase pa kali gasa rimata sari na koimata tadi na puku tatamana koari na butubutu Izireli: ²² "Sa Tamasa Heheda! E Zihova si Asa! Sa Tamasa Heheda si ninira! E Zihova si asa! Gilania Nana gua sapu tavetia gami, meke hiva vata gilana nia tugo gami koa gamu! Be kilua gami meke lopu kopu nia gami sa mami rinaņerane koe Zihova, mamu

---

^{*} **22:16** Diut 12:13-14   ^{*} **22:17** Nab 25:1-9   ^{*} **22:20** Zos 7:1-26

va mate pani gami! ²³ Be va karia gami se Zihova meke kuria gami si keke mami hope soti pude va vukivukihi sari na vina vukivukihi va uququ na vinariponi huiti babe vina vukivukihi binaere, si mani telena e Zihova va kilasa gami. ²⁴ Lokari! Tavetia gami si hie sina matagutu nia gami sapu gua meke kote zama sari tutimia gamu koari rane mae hiroi, 'Gamu si loke mia sinomana pa vinahesi koe Zihova sa Tamasa tadi pa Izireli. ²⁵ Ele veko Sa pa Zodani sa voloso pa varikorapada gita meke gamu na tinoni Rubeni, Qadi, si loke toña hokara mia ginugua pa vinahesina Zihova.' Meke kote la rina tutimia meke hukati sari tutimami pude lopu pamaña nia na vahesia se Zihova. ²⁶ Ke kuria gami sa hope, lopu pude va uququ vina vukivukihi babe tavete vinariponi, ²⁷ ba pude na vina gilagila koa gita meke koari na tutimia na tutimami vugo repere, sapu hinokara vahesia tugo gami se Zihova pa kenuna sa Nana Ipi Hopena koari mami vinariponi na vina vukivukihi va uququ meke vina vukivukihi binaere. Hie si pude lopu kaqu zama nia rina tutimia sapu sari tutimami si lopu boka somana pa vinahesina e Zihova. ²⁸ Na mami binalabala gami sapu be ta evaña si hie, sari tuti mami si kote boka zama, 'Dotu! Sari tiatamamami si kuria si keke hope gua puta tugo sa hope te Zihova. Lopu pude tana vina vukivukihi va uququ babe na vinariponi, ba guana vina gilagila tadi mami tie meke sari mia tie;' ²⁹ namu lopu hiva va bugoria gami se Zihova babe makudo mami vinahesina Sa koasa kinurina si keke hope pude taveti sari na vina

vukivukihi va uququ na vinariponi huiti. Lopu kaqu kuria pule gami si keke hope hope hola nia sapu te Zihova sa mami Tamasa sapu turu pa kenuna sa Ipi Hopena.”

³⁰ Meke sipu avosia Pineasi sa hiama meke sari ka manege puta koimata koari na tatamana koasa butubutu pa lodu rimata gua pu zamani rina tie koasa butubutu te Rubeni, Qadi, meke Manase pa kali gasa rimata, si va egoi rini.

³¹ Zama la i Pineasi sa tuna e Eleaza sa hiama si arini, “Gilania gami kamahire sapu koa koa gita se Zihova sina lopu hite va karia gamu se Zihova. Gua asa ke ta harupu si gita na tinoni Izireli koasa vina kilasa te Zihova.”

³² Meke se Pineasi meke sari na koimata si taluarae koari tie pa butubutu Rubeni, meke Qadi pa popoa Qileadi meke pule pa Kenani koari na tie Izireli meke la vivinei koarini. ³³ Qetu sari na tinoni Izireli meke vahesia rini sa Tamasa. Beto mo sa dia vivinei pude la rapata na huaria sa popoa vasina koa rina tinoni pa butubutu Rubeni meke Qadi.

³⁴ Zama sari na tinoni pa butubutu Rubeni meke Qadi, “Sa hope hie si na vina sosode koa gita doduru sapu se Zihova sina Tamasa.” Ke poza nia, “Vina sosode” rini.

23

Sa Zinama Luluara te Zosua

¹ Soku vuaheni ele hola gua si tokani e Zihova sari na tie Izireli pude koa pa binule koari na dia kana pu koa vari likohaeni sari na tinoni Izireli. Koasa totoaso asa si ele barogoso hola

se Zosua. ² Ke tioko varigara ni e Zosua sari doduru tinoni Izireli, sari na palabatu, koimata, tie varipitui, meke zama, “Ele barogoso hola si rau kamahire. ³ Ele dogori mia sari doduru ginugua saripu evani e Zihova sa mia Tamasa koari doduru popoa pa laemia gamu. Se Zihova sa mia Tamasa si ele varipera poni gamu. ⁴ Ele ponini gamu rau guana tinago tadi na mia butubutu sari na pepeso tadi na popoa pu korapa koa hola, gua tugo sari doduru popoa saripu ele va kilasi rau podalae pa Ovuku Zodani pa kali gasa rimata kamo la gua pa lodu rimata koasa Kolo Meditareniani. ⁵ Kote la e Zihova sa mia Tamasa meke hadu va seui koa gamu totozo zuzuku la gamu. Kote vagi gamu sari dia pepeso gua sapu ele va tatara nia e Zihova sa mia Tamasa. ⁶ Ke mi koa va ninira na mi kopu va balau, pude va tabe meke taveti sari doduru ginugua saripu ta kubere koasa buka tinarae te Mosese. Lopu veko pania si keke vasi kukuruna, ⁷ meke lopu kaqu somanae koari tinoni huporo pu koa turae koa gamu, babe pozai pozadi sari dia tamasa, babe tavetavete ni sari pozapoza arini pa tinavete vinari va tatara na tinokotokoro babe todono ni sari na tamasa arini. ⁸ Ba mi soto va nabu koe Zihova, gua sapu tavetia gamu pa pinodalaena kamo pa rane ninoroi. ⁹ Ele hadu va seui e Zihova sari na popoa nomadi na niniradi sipu zukuru la si gamu meke loke tie si boka va noso gamu. ¹⁰ Keke mo koa gamu ba kote boka govete nia na tina tie, sina se Zihova sa mia Tamasa si varipera poni gamu, gua

sapu va tatara nia Sa.* ¹¹ Mi kopu valeana nia pude tataru nia se Zihova sa mia Tamasa. ¹² Be guana kekere taloa si gamu meke somana koari na tinoni huporo pu koa hola koa gamu meke varihaba koarini, ¹³ si mi gilania sapu lopu kaqu hadu pani e Zihova sa mia Tamasa sari na tinoni totozo raza la i gamu. Ba kaqu va tasuna gamu rini guana sipata babe na pou, meke varisigiti guana sineke hilihiliburuana pa mudi mia, babe na huda rakihi pa matamia! Meke kaqu koa hola sa ginugua hie osolae lopu keke koa gamu si koa hola koasa popoa leleana sapu ponini gamu e Zihova sa mia Tamasa.

¹⁴ Ego, ele kamo sa qua totozo pude mate. Doduru gamu si gilana valeania pa bulomia na maqomaqo mia sapu ele vatuni e Zihova sa mia Tamasa sari doduru likakalae leadi sapu va tatara ni Sa. Doduru vina tatara taveti Sa si ta kopue; lopu keke si lopu tava gorevura. ¹⁵ Ba kekenono puta gua tugo sapu kopu ni Sa sari doduru Nana vina tatara saripu taveti Sa koa gamu, ke kaqu va gorevura i tugo Sa sari doduru Nana zinama pude va kilasa gamu pa binugoro. ¹⁶ Pana lopu kopu nia gamu sa vinariva egoi sapu garunu nia e Zihova sa mia Tamasa koa gamu pude kopu nia, meke be nabulu ni na vahesihesi gamu si kaiqa votiki tamasa, si pa Nana tinaaziri si kote va kilasa gamu Sa, meke kote lopu sana murimuri taloa si gamu koasa popoa leleana sapu ponini gamu Sa.”

---

* **23:10** Diut 3:22, 32:30

24

Zamai Zosua pa Sekemi sari na Tie Izireli

¹ Meke tioko varigara ni Zosua sari doduru tie Izireli pa vasileana nomana pozana Sekemi. Sipu ele varigara beto si arini vasina, si tioko vagi sa sari na palabatu nomadi pa vasileana, na koimata, na tie varipitui, na tie nomanomadi pa butubutu, pude la turu pa kenuna sa Tamasa.

² Meke tiqe zamai Zosua sari na tinoni, “Guahe si zama nia e Zihova sa Tamasa tadi na tie Izireli: ‘Pukerane si koa pa kali karovona sa Ovuku Iuparetisi sari na tiatamamia gamu, meke vahesi rini sari na votiki tamasa. Keke koari na tiatamamia gamu sara si e Tera, sa tamadia ri Ebarahami e Nehoa.* ³ Meke tiqe tioko vagia Rau se Ebarahami sa tamamia nomana gamu, pa kali karovona sa Ovuku Iuparetisi, meke turana nuquru nia Rau koasa doduruna sa popoa Kenani. Soku sari na tudia rina tuna sapu ponia Rau. Ponia Rau koa sa se Aisake.* ⁴ Meke poni Rau koe Aisake sari Zekopi e Isoa. Valani Rau koe Isoa sari na popoa toqetoqere pa Edomu pude tanisa, ba se Zekopi sa tamamia meke sari na tuna si gore la pa Izipi.*

⁵ Mumudi si tiqe garunu lani Rau sari Mosese e Eroni, meke va kilasi Rau sari na tinoni pa Izipi koari na tinasuna nomadi, meke turana vurani gamu Rau si gamu.* ⁶ Ele turana vurani Rau pa Izipi sari na tiatamamia pukerane, meke

---

* **24:2** Zen 11:27   * **24:3** Zen 12:1-9, 21:1-3   * **24:4** Zen 25:24-26, 36:8, 46:1-7; Diut 2:5   * **24:5** Ekd 3:1 kamo hinia 12:42

hadu lulini totopili aeana, na tie varipera pa hose rina tie Izipi si arini. Ba sipu kamo rina tiatamamia sa Kolo Ziṅara,* ⁷ si tepa mae tinokae koa Rau sarini, ke vekoa Rau si keke lei muho pa varikorapadi rini, meke sari na tie Izipi. Va puzaka tamunu ni kolo Rau sari na tie Izipi, ke lodu mate si arini. Ke gilania mia gamu gua sapu ele taveteni Rau koari na tie Izipi sara.

Ele koa va seunae si gamu pa soloso qega. ⁸ Beto meke tiqe turana va kamo gamu Rau pa popoa tadi na tie Amoraiti, saripu koa pa kali gasa rimata pa Ovuku Zodani. Raza gamu rini si gamu, ba ele va mataqara gamu Rau, ke va kilasi gamu sarini. Vagi gamu sari na dia popoa, meke va mate beto i gamu si arini totošo ene zukuru nono la si gamu.* ⁹ Beto asa si e Balaki sa baṅara pa Moabi, sapu na tuna e Zipora si raza gamu pule si gamu. Tepa la ia sa se Belami sa tuna e Beoro pude atu leveni gamu, gua.* ¹⁰ Ba lopu hiva va avosia Rau se Belami, gua asa ke manani gamu tu sa si gamu. Ke pa sirana gua asa si va sare gamu Rau si gamu koe Balaki.

¹¹ Karovia gamu sa Ovuku Zodani, meke kamo pa Zeriko. Raza gamu rina tie pa Zeriko si gamu, gua tugo ari na butubutu Amoraiti, na Perizaiti, na tie Kenani, na tie Hitaiti, na Qeqasaiti, na Hivaiti, meke na Zebusaiti. Ba ele va mataqara gamu Rau koari doduru.* ¹² Totoso ene zukuru la gamu, si va tarazuzui Rau si arini, pude kaqu ta hadu taloa sari karua baṅara tadi na

* **24:6** Ekd 14:1-31   * **24:8** Nab 21:21-35   * **24:9** Nab 22:1

kamo hinia 24:25   * **24:11** Zos 3:14-17, 6:1-21

tie Amoraiti. Ba lopu pa mia n̄niran̄ira soti ta evaṅa sapu gua asa.* ¹³ Poni gamu Rau sa pepeso vasina lopu ele hite tavetavete si gamu, meke sari na vasileana pu lopu hite kuri i gamu telemia. Kamahire si koa vasina si gamu, meke henai gamu sari na vua vaeni na olive pu lopu letei gamu telemia,' gua sa Tamasa.”*

¹⁴ Meke zama pule se Zosua, “Ego, kamahire si mi va lavatia se Zihova, mamu nabulu va hinokara nia si Asa. Mi veko pani sari na tamasa pu vahesi rina tiatamamia pukerane pa Mesopotemia meke pa Izipi, mamu nabulu kale nia mo se Zihova. ¹⁵ Be lopu hiva nabulu nia gamu se Zihova, si mi vizatia kamahire sapu esei si kaqu nabulu nia gamu; sari na tamasa pu vahesi i rina tiatamamia pa Mesopotemia, babe sari na tamasa tadi na tie Amoraiti saripu koai gamu dia popoa kamahire. Ba arau meke sari na qua tamatina si kaqu nabulu nia gami se Zihova,” gua se Zosua.

¹⁶ Meke olaṅa sari na tinoni, “Lopu kaqu hite luaria gami se Zihova pude nabuluni sari kaiqa votiki tamasa! ¹⁷ E Zihova sa nada Tamasa si turaṅa vurani pa tinoa pinausu pa Izipi sari na tiatamamami meke gita. Ele dogori gami sari na tinavete variva magasadi pu ta evaṅa vasina. Ele va sare gita Sa si gita totoṣo ene hola gua gita koari na votiki butubutu. ¹⁸ Tototoṣo ene nuṅuru nono la ia gami sa popoa hie, si hadu vura pani e Zihova sari doduru tie Amoraiti pu koadi tani.

---

* **24:12** Ekd 23:28; Diut 7:20   * **24:13** Diut 6:10-11

Gua asa, ke gami ba kaqu nabulu nia tugo se Zihova! Asa tugo sa mami Tamasa,” gua si arini.

¹⁹ Meke zama la koari na tinoni se Zosua, “Ba tasuna hola pude nabulu nia se Zihova. Na Tamasa hopena si Asa. Hoke kononi gamu Sa be vahesi votiki tamasa si gamu, meke lopu kaqu taleosoni Sa sari na mia tinavete kaleadi. ²⁰ Be veko pania gamu si Asa meke nabuluni gamu sari votiki tamasa, si kote va kilasa gamu Sa. Visoroihe si ele tavete valeana atu koa gamu si Asa; ba be luara pania gamu si Asa, si kote va mate pani gamu Sa si gamu.”

²¹ Meke olaña la koe Zosua sari na tinoni, “Hinokaramu, ba gami si kaqu nabulu nia tugo se Zihova,” gua si arini.

²² Meke tozini Zosua si arini, “Ego, gamu tugo si va sosode puleni gamu sapu kaqu nabulu nia gamu se Zihova,” gua si asa. “Uve, gami tugo si va sosode puleni gami,” gua si arini.

²³ Ke zama se Zosua, “Ego, mi luara pani sari na tamasa votikaedi saripu tagoi gamu, mamu tavetia sa mia vina tatara sapu kaqu koa soto si gamu koe Zihova, sa Tamasa tadi na tie Izireli,” gua si asa.

²⁴ Meke olaña la koe Zosua sari na tinoni, “Kaqu nabulu nia gami se Zihova sa nada Tamasa, meke kaqu va tabei gami sari Nana tinarae,” gua si arini.

²⁵ Meke pa rane asa si tavetia Zosua si keke vinariva egoi koari na tie, meke pa vasina tugo asa pa Sekemi si ponini Zosua sari na tinarae, na vinaturu pude madi luli rini. ²⁶ Kuberi Zosua sari na tinarae hire koasa buka tinarae te Tamasa.

Meke vagia Zosua si keke patu lavata meke vekoa sa pa kauruna keke huda oaku sapu tata koasa vasina hopena te Zihova.

²⁷ Meke zamai sa sari doduru tinoni, “Sa patu hie sina na vina balabalana sa tooso hie. Ele avosi sa sari doduru zinama pu zamani e Zihova koa gita. Ke asa si kaqu na vina balabalana sa tooso koa gamu, pude lopu kaqu va karia gamu sa mia Tamasa,” gua se Zosua. ²⁸ Beto asa si va pulei Zosua sari na tinoni, ke hopeke pule la koari na dia vasidi si arini.

Mate se Zosua meke se Elieza

²⁹ Hola saripu gua hire, si koa vasinahite se Zosua sa tuna e Nani, meke kamo sa sa vina keke gogoto manege puta vuahenina meke tige mate si asa. ³⁰ Pomunu nia rini si asa pa nana pepeso soti pa Timinati Sera koari na popoa toqetoqere pa Iparemi, pa kali gedena* sa toqere Qasi.*

³¹ Nabulu nia rina tinoni se Zihova pa tooso toana se Zosua meke sari na koimata pa Izireli saripu dogoro soti sari na tinavete pu evani e Zihova koari na tie Izireli.

³² Sa tinina e Zosepa sapu paleke mae gunia tu rina tie Izireli pa Izipi, si pomunu nia rini pa Sekemi, koasa vasi pepeso sapu holu nia keke gogoto poata siliva e Zekopi koari kasa tuna koreo e Hamo sapu sa tamana Sekemi. Sa vasi pepeso asa si na tinago tadi na tutina e Zosepa.*

---

* **24:30** Kali gedena be tia la pa kali gasa rimata. * **24:30** Zos 19:49-50 * **24:32** Zen 33:19, 50:24-25; Ekd 13:19; Zn 4:5; TTA 7:16

³³ Sipu mate se Eleaza sapu sa tuna e Eroni, si ta pomunae si asa pa Qibea sapu sa vasileana nomana koa keke rina toqere pa Iparemi sapu ta vala koasa tuna koreo, sapu e Pineasi.

Buka Hope
The Holy Bible in the Roviana language of the
Solomon Islands
Buk Baibel long langguis Roviana long Solomon
Islands

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Roviana

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

2a5324ac-61e8-5e5b-b226-f3d15850d7c5